

د شرک او توحید بنیادي جگړه

د شهید شیخ جمیل الرحمن (رحمه الله) له خطباتو څخه

الله علیه وسلم ټول عمر (۶۳) کاله و، (۴۰) کاله د محمد صلی الله علیه وسلم له نبوت او پیغمبرۍ نه مخکې عمر دی او (۲۳) کاله عمر نې چې کله په پیغمبرۍ مشرف شوی، تیر شوی دی.

محمد صلی الله علیه وسلم د عبدالله خوی او د عبدالمطلب لمسی دی، په قوم قریش او مورنۍ ژبه نې عربی ده. د سیرت کتابونه چې هغه د محمد صلی الله علیه وسلم په باره کی له نبوت څخه وروسته څه بیانوي، قرآن او سنت له دی نه ډک دی. له نبوت څخه وړاندې محمد صلی الله علیه وسلم یو داسې شخصیت تیر شوی چې په عامو خلکو کی نې چې د «امین» په نوم شهرت درلود یعنی دا یو داسې شخصیت و چې لا په پیغمبرۍ مبعوث نه و او خلکو ته به چې کومه مسئله پېښه شوه د فیصلې لپاره به نې ده ته راوړله.

دا د محمد صلی الله علیه وسلم د نیک کردار اثر و چې په خلکو کی نې مقبولیت درلود او دا مقام ورته حاصل شوی و.

وی. لکه د مثال په ډول وائی چې «ابوحنیفه رحمه الله وروستنی پیغمبر دی، خو اهل حدیث هم بد خلک نه دی» دلته دغه ساده او ناپوه مسلمانان د امام ابوحنیفه رحمه الله د مقلدینو او یا د اهل حدیثو سره د مینې او محبت اظهار په دغو الفاظو کوي. که علماء کرام چې د یوی ټولنی او معاشرې پوهه او علمیت پدغه اندازه وی او هغوی ورته د مېر له سره نور مسایل بیانوي نو تاسی فکر وکړئ چې دا به څنگه وی؟ زما له نظره دا خو له دغی ټولنی سره زیاتې دی.

زه پیغمبر صلی الله علیه وسلم د سیرت په باره کی یو څو ضروري خبری وړاندې کول غواړم او دا ډیره ضروري ده چې مونږ او تاسو پری ځانونه پوه کړو.

۱۴۶۰ کاله وړاندې محمد صلی الله علیه وسلم په مکه مکرمه کی زېږدلی دی، اوس (۱۴۰۷) هجری قمری کال پیل شوی دی. دا اسلامی تاریخ د نبی کریم صلی الله علیه وسلم له هجرت څخه چې مدینې منورې ته نې کاوه سرچینه نیسی. د پیغمبر صلی

نحمده ونصلی علی رسوله الکرم اما بعد

د دی کنفرانس عنوان «سیرت کنفرانس» نومول شوی دی، د سیرت معنا او مفهوم د پیغمبر صلی الله علیه وسلم د ژوند مبارک نقشی او طریقې ته ویل کیږي. که علماء کرام د جهاد، اداب او اخلاقو په باره یا بله هره موضوع چې څیړی هغه به د پیغمبر صلی الله علیه وسلم د ژوند یوه برخه وی.

اکثره علماء کرام نن سبا د مېر په سر داسی مسایل بیانوي چې هغه د عوامو له ذهنیتونو څخه اوچتی وی او په اصل مطلب او مفهوم پوه نشی. نن سبا چې مونږ گورو په عوامو کی داسی خلک لیدل کیږي چې هغه له اسلام سره ډیره مینه او اخلاص لری مگر د خپلو ځانونو سره د جفا له امله نې ځانونه د جهل او ناپوهۍ په لومو کی بشکيل کړی دی یعنی له اسلام سره مینه لری خو له اسلام سره مینه په جهالت کوی او له خولو څخه نې په طبعی ډول داسی الفاظ راووی چې هغه د جهل او ناپوهۍ مترادف

د بیت الله ودانی چی کله عربو جوړوله نو د حجر اسود په ایښودلو اختلاف راپیدا شو، هر قوم او هری قبیلې جداجدا غوښتل چی حجر اسود مونږ کیږدو او دا شرف مونږ ته حاصل شی، اختلاف موجود ؤ او دوی پخپل منع کی نه جوړیدل. لنډه داچی ټول په دی متفق شول او دا شخړه د محمد صلی الله علیه وسلم په لاس فیصله شوه.

په نبی کریم صلی الله علیه وسلم چی کله د لومړی ځل لپاره وحی نازله شوه پداسی حال کی چی رعب او دهشت نیولی ؤ کور ته لاړ او حضرت خدیجی رضی الله عنها ته چی د پیغمبر صلی الله علیه وسلم اولینه بی بی ده فرمائی چی زما دی په الله تعالی قسم وی ازه پخپل نفس ویریزم! اما په څه کی پټ کړه! حضرت خدیجه رضی الله عنها ورته د پخوانیو ابراهمی او اسماعیلی علیهم السلام له ادیانو څخه استدلال کوی او ورته وائی ته یو نیکوکار، مهمان نوازه او د ضعیفو او ناچارو یو کومکی او مددگار انسان ئی! تا الله تعالی نه سپکوی، نه دی بدناموی او نه دی رسوا کوی.

هغه څوک چی د هغه اخلاق او اعمال له وړوکوالی څخه ښه وی، داسی انسان څلک فطرتاً او عقلاً هم پیژنی ولو که کوم شریعت پری نه وي راغلی. که پیغمبر صلی الله علیه وسلم مونږ ته دا نه وی ویلی چی له دروغو نه ځان وساتئ! دروغجن فاجر وی او جهنم ته ځی نو که یو څوک

سالم عقل ولری ضرور به ورته دروغ د رښتیاؤ په مقابل کی یو بدکار معلوم شی، بد اخلاقی د نیک اخلاقی په مقابل کی. خیانت د امانتداری په مقابل کی، ظلم او جفا د رحم او د الله د مخلوق سره د مرستی په مقابل کی هر انسان عقلاً او فطرتاً پیژنی. قبیح او احسن هر سړی پیژندی شی ولو که شریعت موجود نه وی. حضرت خدیجه رضی الله عنها کومه تعلیم یافته ښځه نه وه مگر د سالم فطرت او عقل له مخی ئی دا استدلال وکړ او ورته ئی وویل چی ستا اعمال او کردار د تحسین او مکافات وړ دی. د پیغمبر صلی الله علیه وسلم عادات له نبوت نه مخکی مخکی د اجتماعی اخلاقو، عدل او انصاف او امانتداری په اساس ولاړ وو.

د پیغمبر صلی الله علیه وسلم په نفس کی پاکوالی موجود ؤ او په طبیعت کی ئی د الله تعالی بندگی وه، پیغمبر صلی الله علیه وسلم داسی عادت درلود چی څو ورځی به د خلکو له ټولنی څخه یواځی شو او د الله تعالی په یاد کی به مشغول ؤ. کله چی «غار حرا» ته لاړ او د لومړی ځل لپاره پری وحی راغله او دا ایت نازل شو چی: اقرا باسم ربك الذي خلق الانسان من علق (سوره العلق - ۱-۲) پیغمبر صلی الله علیه وسلم ته چی د نبوت پیغام راغی نو ملک ته وائی چی زه لیکونکی او لوستونکی نه یم! نو الله تعالی ورته وفرمایل چی ستا نبوت او حقانیت او د دی کتاب صداقت کوم بل دلیل ته ضرورت نلری

څکه چی که ستا سره جگړه مار خلک دی ته فکر وکړی او وگوری چی محمد (صلی الله علیه وسلم) خو نه مخکی لیکل کولای شو او نه لو ستل، که ته چیرته وړاندی لیکونکی یا لوستونکی وی نو د باطل پرستو لپاره د دلیل امکانات پیدا کیدل او هغه څوک چی باطل پرست نه وی هغه د سلیم عقل له مخی ستا حقانیت پیژنی او د خالق او مخلوق د کلام فرق کولی شی، په یو شرط چی عقل د هغه په دماغو کی ځای نیولی وی او په طبیعت کی ئی حق ته میلان موجود وی. هغه باطل پرست چی د هغو په طبیعت کی جهل وی، د حق لټول، حق معلومول او حق منل د هغوی په طبیعت کی نه وی او داسی خلک د همیشه لپاره د حق په مقابل کی هنگامی او تضادونه منځته راوړی.

الله تعالی پیغمبر صلی الله علیه وسلم ته فرمائی: که ته چیری لوستونکی او لیکونکی وی نو د باطل پرستو لپاره به د شک او شبه یو عذر جوړ شوی وی، تاته پداسی وخت کی وحی راغله چی باطل پرستو ته په لاس کی هیڅ عذر پاتی نه دی. پیغمبر صلی الله علیه وسلم ته چی جبریل علیه السلام دا ایت راوړ چی «اقرا» قرئت وکړه! یعنی ولوله! د خپل رب په نوم، هغه رب چی ته ئی پیدا کړی ئی او انسان ئی د وینی له ټوقی څخه پیدا کړی دی. دا د هر انسان په طبیعت کی پرته ده چی زه مخلوق یم او زما عقل او د دنیا واپه کائنات د الله تعالی مخلوق دی او دا ټول

کائنات خالق لری. د دی خبری له حقانیت څخه نه مشرکان منکر وو او نه یهود او نصارا. یعنی دوی ټولو دا منلی وه چی د دی ټولو کایناتو خالق الله تعالی دی. الله تعالی پیغمبر صلی الله علیه وسلم ته فرمائی چی که د مکی له مشرکینو او منکرینو څخه پوښتنه وکړی چی دا ځمکه او اسمانونه چا پیدا کړی دی؟ دوی به ځواب درکړی چی الله تعالی. که له دوی څخه پوښتنه وکړی چی ځمکه او که په ځمکه کی چی څه دی دا د چا لپاره دی؟ یعنی که تاسو پوهیږئ د دی مالک څوک دی؟ هغوی به ځواب درکړی چی ددی مالک او خالق الله تعالی دی. همدارنگه قرآن پاک د دوی په باره کی فرمائی: چی که له مشرکانو څخه پوښتنه وکړی چی د اوه ؤ اسمانونو او عرش عظیم مالک او ودرونکی څوک دی؟ دوی به ځواب درکړی چی د دی ودرونکی، پالونکی او تصرف کونکی یوازی الله تعالی دی. دا مشرکان په دی اعتراف کوی چی د الله تعالی په لاس کی د هر شی حکومت دی او په ټولو شیانو غالب ذات دی او هیڅوک پری غلبه نشی حاصلولی. دا ډول ځوابونه مشرکانو نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته د خپل عقل او فطرت له مخی ورکول یعنی د دوی علم او فطرت دا منلی وه چی خالق یوازی د الله تعالی ذات دی. خو اصل خبره اوس په دی ځای کی ده چی دوی د خالقیت مسئله منلی وه او د الله تعالی ذات ته منقاد وو نو څه سبب او

وجه وه چی د پیغمبر صلی الله علیه وسلم سره ئی جگړه او مخالفت واقع شو؟ مشرکانو د شرک سبب او د تضاد او جگړی اصلی علت دا ؤ چی دوی به ویل! یو سړی تر هغی پوری یو بادشاه ته ځان نشی رسولی تر څو پوری چی څه واسطه ونه لری! نو هغه د ځمکو او اسمانونو مالک او هغه د عظمت خاوند ته څرنگه یو انسان بی واسطی رسیدی شی؟ دوی د ځانونو او الله تعالی تر منځ واسطی قایمی کړی وی، خپل حاجتونه، نیازونه او سوالونه به ئی د هغو واسطو مخ ته وړل.

دوی به دا ویل! ای الله! ستا سره شریک نشته، مگر دا شریک چی تا ورته څه برخه ورکړی ده، دا ستا په وړاندی نژدی دی او تا ورته د ځینو کارونو واک او اختیار ورکړی دی. د حج په مراسمو کی به دغو مشرکانو داسی ویل: لا شریک لك الا شریک ان قلکله - و ما ملک. ای الله! ستا شریک نشته مگر داسی برخه وال شته چی ته د دغه برخه وال هم مالک ئی. او د دغه برخه وال د واک او اختیار مالک هم ئی. یعنی په حقیقت کی دغه برخه وال هم ستا مخلوق دی او د دغه اختیارات ستا په لاس کی دی. دغو مشرکینو دغه برخه وال ځنی ستوری، ملایک، نیکان بندگان او پیران گڼل او په دی ئی عقیده وه چی الله تعالی ځینی اختیارات دوی ته ورکړی دی. نو دوی ته ئی خپل حاجتونه او سوالونه وړاندی کول. د دوی د شرک او د پیغمبر صلی الله علیه وسلم سره د جگړی او مخالفت اصل سبب

همدغه ډول عقیده وه.

د محمد صلی الله علیه وسلم نه د وړاندی انبیاء علیهم السلام د امتونو د شرک سبب همدا ډول عقیده وه، دی ډول عقیدې ته شرک ویل کیږی، د الله تعالی او د ځان تر منځه دغه ډول واسطی د توحید او شرک تر منځ د جگړی اساس او بنیادی وجه ده.

د منکرینو، یهودیانو، نصاراؤ او مسلمانانو تر منځ چی کوم اتفاقی عقیده موجوده وه هغه د الله تعالی د خالقیت مسئله ده. د الله تعالی له خالقیت څخه انکار په تیرو ټولو امتونو کی ډیرو لږو خلکو کړی دی مگر نور ټول امتونه پدی توافق لری چی د کایناتو خالق الله تعالی دی او دا ډول مسایل د همیشه لپاره د سلیم عقل او فطرت له مخی پخپله حل شویدی. د فرعون، عمرو، داسی نورو چی د ربوبیت دعوی ئی کړی وی هغوی پخپل عقل او فطرت کی د الله تعالی ربوبیت منلی ؤ. فوعون په موسی علیه السلام باندی ځان نانگارہ کوی او ورته وائی: ته چی دا وائی چی زه د الله رسول یم نو رب د مخلوقاتو څوک دی؟ موسی علیه السلام ورته وائی: زما رب د ځمکی او اسمانونو او د دی تر منځ د ټولو کایناتو پیدا کوونکی دی. خو ته چی په کوم څه یقین ساتی د ټولونه اولینه مسئله د رب معرفت او پیژندنه ده. موسی علیه السلام فوعون ته وائی: زما رب هغه ذات دی د چا سره چی د مشرق او مغرب نظام په لاس کی دی. دا ډیره واضحه مسئله ده، هغه څوک چی دماغ

لری د دی حجت استدلال ته ضرورت نشته.

د (اقرأ.....) له ایت نه دا معلومېږي چی د دین ابتدا او پیل له قرئت (لوستلو) نه کیږي. یعنی اول به یو شی لولی او ځان به پری پوهه کوی او وروسته به پری عمل کوی. ددی سورت نه چی وروسته کوم سورت نازل شویدی پیغمبر صلی الله علیه وسلم ته الله تعالی فرمائی: ن والقلم وما یسطرون. چی ته وحی هم یاده او هم ئی په قلم کی حفظ کړه! په دریم سورت کی ورته فرمائی: یا ایها المزمّل قم الیل. ای پیغمبره! ته د الله تعالی د بندگۍ لپاره د شپې پورته شه! د وحی راتگ ددی لپاره دی چی انسان دالله تعالی بندگی وکړی، دا ورته د الله تعالی له لوری حکم و. پیغمبر صلی الله علیه وسلم د وحی له راتگ څخه وړاندی په دعوت او تبلیغ مکلف نه و، کله چی د وحی له راتگ څخه وروسته په دعوت او تبلیغ مکلف او مامور شو، ټول قریش ئی نسب په نسب راجمع کړل. لومړنۍ خبره ئی ورته د قیامت د ورځی د راتگ پیغام و او د دی ورځی د عذاب ویره ئی ورته پیشبینی کړه، خلکو چی هر څه ځواب ورکړی وی خو پیغمبر صلی الله علیه وسلم د خپل مسئولیت په اساس د خلکو په نفوسو کی د قیامت احساس او تصور واچاوه. خلکو ته ئی دا وفرمایل: زمونږ او ستاسو ټول اعمال داسی نه دی چی ترسره شول او تیر شول، ددی هر عمل او فعل تپوس کیدونکی دی او د ذره ذره شی

حساب او پوښتنه کیږي، ددی ورځی د احتساب لپاره نن تیاری پکار دی.

ټولو انبیاء علیهم السلام د خلکو په نفوسو کی د قیامت د تیاری احساس او تصور ځکه پیدا کاوه چی د قیامت لپاره تیاری او امادگی وکړی ځکه د چاسره چی د یو شی احساس نه وی د هغی لپاره څوک تیاری نه کوی. د دی تیاری لپاره د کتاب او د پیغمبر صلی الله علیه وسلم د لارښوونی ضرورت دی ځکه د قیامت نه هیڅوک نه دی راغلی چی په دی باب تری معلومات حاصل شی، دا معلومات د قرآن او سنت نه معلومیږي.

هغه څوک چی د قیامت د راتلو او د قیامت د احوال علم لری هغه الله تعالی او د هغه پیغمبران علیهم السلام دی. اسلام یو داسی دین دی چی په دی کی د هر ډول سلامتی، سعادت، اخوت، محبت او د دنیا او اخرت د مصالحو او نیکمرغیو تضمین ورکړی شوی دی او ددی نه هغه څوک گټه او فایده اوچتولی شی چی له دی ځان خبر کړی او دا اومنی. دا دین چی چا مکمل منلی نه وی د هغه نفس د دغو خوشبختیو څخه برخورداره کیدی نشی ځکه اسلام د سلامتی او ایمان د امن په معنا دی، د مسلمان معنی داده څوک چی اسلام ته تسلیم شو، ټوله معاشره او ټولنه ده له خطراتو څخه په امن کی شوه او ایمان په دی معنی چی دغه ټولنه او د دغی ټولنی د اوسیدو سیمه په امن کی شوه. په اسلام کی چی هر

څومره نیکمرغۍ او خوشبختۍ پرتی دی مونږ له دغو څخه هله برخورداره کیدی او په هر ډول ستونزو هله کامیابیدی شو چی مکمل اسلام اومنو. د اسلام سعادتونه یوازی د ملاصاحب په صفتولو نه حاصلیږي بلکی په منلو او قبولولو حاصلیږي. د مثال په ډول که څوک دا ووائی چی شهد (عسل) ډیر خوږ شی دی خو ترڅو چی شهد چا خوړلی نه وی، د شهدو خوږوالی هغه تش په صفت نشی محسوسولی او یا څوک ووائی چی مرغونې ډیر تریخ شی دی خو ترڅو چی مرغونې نه وی څکل شوی د مرغونې تریخوالی څوک نشی حس کولی. د اسلام سعادت او خوبی هغه څوک لاس ته راوړی شی چی هغه ته په دد (نفس) کی ایمان حاصل وی او اسلام ته تسلیم وی. هغه قوم چی هغه د ممبر له سر نه د ملاصاحب واعظی اوری او په ځان ئی تعمیل نه کوی، دوی خپله ظاهری دانچه د اسلام جوړه کړی خو د یو مسلمان ورور د حرمت، ابرو او عزت څه احساس ورسره نه وی، دغه خلک هیڅکله د اسلام له سعادتونو څخه خوند او مزه نشی حاصلولی.

پیغمبر صلی الله علیه وسلم چی کله د دعوت په دنده مکلف شو خلک ئی راجمع کړل او د قیامت د ورځی د عذاب ویره ئی ورکړه ابولهب ورته په ځواب کی وویل: تا مونږ ایله د دی لپاره راجمع کړو چی مونږ وویروی! دا خبره ورته ډیره په نظر کی وږه او حقیره ښکاره شوه. الله تعالی هغه ابو-

لهب پخپله سزا ورساوه، اسلام ئی ونه مانه او داسلام له سعادت څخه محروم پاتی شو.

تول خلك بايد دا عقیده ولری چی محمد صلی الله علیه وسلم خاتم النبیین پیغمبر دی، یوه طایفه خلك (قادیانیان) چی ځانونه اسلام ته منسوبوی او وانی چی بل پیغمبر دنیا ته راځی دا خلك د جمهورو علماؤ په فتوه کافر دی، د دوی د کفر وجه دا ده چی دوی پیغمبر صلی الله علیه وسلم خاتم الانبیاء نه گڼی. د پیغمبر صلی الله علیه وسلم نه راپدیخوا نه چا ته د پیغمبری عهده حاصله ده او نه حاصلیزې. حضرت ابوبکر صدیق رضی الله عنه چی د ټولو نه ئی لومړی ایمان راوړی او د پیغمبر صلی الله علیه وسلم له رحلت څخه وروسته د اسلام لومړنی خلیفه دی، هغه الله تعالی ته د عقیده د قرب په نسبت په نور امت فضیلت لری، همدارنگه حضرت عمر، حضرت عثمان او حضرت علی رضی الله عنهم چی د اسلام خلفاء دی په امت فضیلت لری، او دا ډول ټول صحابه کرام په تابعینو، تابعین په تبع تابعینو او تبع تابعین په نور امت د عقیده، مجاهدی، سبقت او پرهیزگاری له امله یو په بل فضیلت لرونکی دی. د پیغمبر صلی الله علیه وسلم نه وروسته خبره په عصمت او حق رسولو کی ده یعنی معنا دا چی پیغمبر صلی الله علیه وسلم په تبلیغ کی معصوم و، الله تعالی چی ورته څرنگه حکم کړی و په هماغه ډول ئی امت ته

رسولی او خطا شوی نه دی، پیغمبر صلی الله علیه وسلم فرمائی «زما دی په الله تعالی قسم وی چی د غضب او رضا په دواړو حالاتو کی زما په ژبه د حق ویلو نه بل څه نشی کیدی» د پیغمبر صلی الله علیه وسلم راپدیخوا ابوبکر صدیق رضی الله عنه چی هغه د دی امت افضل ترینه هستی ده هغه هم کله کله خطا شوی دی. همدارنگه ټول صحابه کرام او د دین فقهاء کله کله په مسایلو کی خطا کیدل.

پیغمبر صلی الله علیه وسلم د مجتهد عالم په هکله فرمائی: چی عالم د حق لټون وکړی او حق ته ورسیزی دده لپاره دوه اجر وړاندی دی، که د حق لټون ئی وکړ او حق ورته معلوم نه شو هم د ده لپاره یو اجر دی. له صحابه کرامو څخه نبولی تر دی وخته پوری هر څوک چی د حق لټون کوی که خطا شو د الله تعالی په وړاندی معذور دی. نور امت به په هغه رحم کوی. څرنگه چی عیسایانو حضرت عیسی علیه السلام ته د الوهیت مقام ورکړ، هغوی په دی خبره کافر شول، پدی باب له چی محمد صلی الله علیه وسلم د عیسی علیه السلام د بندگۍ ویل وکړل او وئی ویل چی عیسی علیه السلام د الله تعالی بنده او رسول دی، عیسایانو په دی باب له دا انگازی خوری کړی چی محمد صلی الله علیه وسلم او د ده ملگری عیسی علیه السلام ته کنځا کوی.

محمد صلی الله علیه وسلم عیسی علیه السلام ته خو کنځا نه وه کړی یوازی دومره ئی ویل چی دا د الله

بنده دی، د الله رسول دی او د الله تعالی سره برخه وال نه دی او (نعوذ بالله) د الله ځوی نه دی. عیسایانو ته دا ډول حق خبری کول کنځا معلومیده. په پاکستان کی چی کله د شیخ القرآن مولانا محمد طاهر روزل شوی شاگردان راخواره شول هری سیمي ته ئی دا خبره ورسوله چی اولیاء رحمه الله نیکان بندگان دی خو د دوی سره د خیر او شر قدرت نشته او دوی د خیر او شر مالکان نه دی، د همدغه عیسایانو په ډول دوی دا اوازی خوری کړی چی پنجپیریان اولیاؤ ته کنځا کوی، دوی خو کنځا نه کوله مگر دغو ناپوهو خلکو ته دغه د حق خبری کنځاوی معلومیدی. نن مونږ وایو چی امام شافعی، امام ابوحنیفه، امام مالک او امام احمد رحمهم الله دا پیغمبران نه بلکی د دین مجتهدین او د امت امامان دی، دوی پیغمبران نه دی چی نه خطا کیزی په ځینو خبرو کی دوی خطا کیزی هر چاته چی خطائی معلومه شوه دا د هغه فریضه ده چی خطائی پرېزدي او حق واخلي نه دا چی ضد ټینگ کړی، حق پرېزدي او د امام قول ته په حق ترجیح ورکړی، همدغه ډول په مونږ پسی نن ویل کیزی چی دوی امامانو ته کنځاوی کوی، خو مونږ په ځواب کی دغو خلکو ته چی په مونږ پسی دغه ډول پروپاگنډی کوی وایو ایا محمد صلی الله علیه وسلم او یا د هغه ملگرو عیسی علیه السلام ته کنځاوی کړی وی؟ ایا پنجپیریانو اولیاؤ ته کنځاوی کړی وی؟ هغوی

کنځا نه بلکې حق ويناوی کولی، ضدیان او مخالفین همیشه حق ته کنځا وائی. د پیغمبر صلی الله علیه وسلم نه راپدیخوا د صحابی، امام، مجتهد او عالم کی خطا او رسا دواړه موجودی دی، که خطا چا ته معلومه شوه هغه به پرېزدئ او رسا به اخلئ، د مسلمانی فرض دادی چی د خطا په مقابل کی به دا نه وائی چی دا خطا شوی دی، الله دی پری لعنت وکړی بلکې دا به وائی چی الله دی پری رحم وکړی. په مونږ پسی خلک دا وائی چی دوی مذهب نه منی، مونږ په ځواب کی وایو چی مونږ یو مذهب نه بلکې څلور واړه مذهبونه منو. د دی څلور واړو مذهبونو امامان د دین امامان دی، زموږ سره د څلور واړو تر منځ هیڅ د توپیر تصور موجود نه دی، زموږ سره به تفاوت هله پیدا کیږی چی کله د څلورو واړو امامانو اقوال په یوه مسئله کی راغلل د کوم یو قول چی قرآن او سنت ته نژدی ؤ مونږ به هغه قرآن او سنت ته نژدی قول اخلو، نور زموږ سره د دوی تر منځ د هیڅ ډول توپیر فکر نشته او ټولو ته د یرحمهم الله دعا وایواکه چا د کوم امام سره خصوصی تعلق قایم کړی وی مونږ د هغه سره جگړه نه کوو. څلور واړه امامان دا وائی چی زموږ تقلید مه کوئ! که اوس څوک دا وائی چی زه د فلانی امام تقلید کوم په حقیقت کی دغه شخص د هغه له مذهب څخه بهر دی ځکه هغه وائی چی زما تقلید مه کوئ او دی ئی برعکس کوی، خو

څوک چی داسی کوی چی د امام د قول په رڼا کی قران او سنت ځانته معلوموی دغه شخص د امام په مذهب برابر دی، مذهبی هغه چاته ویل کیږی چی د امام قول منی. هغه څوک چی وائی چی تقلید کول ضروری نه دی، د مثال په ډول که څوک ووند وی نو د بینا په اوزه به د تللو لپاره لاس ږدی، هغه ته هیڅوک دا نه شی ویلی چی تاولی د بینا په اوزه لاس ایښی دی؟ داسی شخص سره څوک هم جگړه نه شی کولی ځکه هغه معذوره دی، مگر که څوک بیناوی هغه ته هیڅوک دا نه شی ویلی چی ته ولی سترگی نه پټوی او ولی د بل په اوزه لاس نه ږدی؟ دا ځکه چی دا دیره نامعقوله خبره ده. ددی نه ځینی خلکو څه بل ډول تحریک امیز انعکاسات راوویستل او ډول ډول تبلیغات، افتراء او الزامات ئی منځته راوړل او دا پروپاگنډې شروع شوی چی دلته یو ډول خلک پیدا شوی چی د میری مور سره نکاح جایزه گڼی او داسی نور، خو زموږ موقف لکه د لمر ښکاره او روښانه دی. دا ډول مسایل هله مناظره او حل کیږی چی د دواړه جانبینو سره د حق د منلو رحجان او میلان په نفسونو کی پروت وی نو که یو جانب یا یو سړی په طبیعت کی جاهل وی او د حق د منلو رحجان او میلان ئی په طبیعت کی نه وی هغه په کتاب او حجت څرنگه څوک ملامت او پر کولی شی؟ پیغمبر صلی الله علیه وسلم ته نصارا د یوی مناظری لپاره راغلل نو له دیرو دلایلو او

حجت بازی وروستنې فیصله داسی وشوه چی پیغمبر صلی الله علیه وسلم نصارا ته وفرمایل: چی راځئ مونږ به هم خپل ماشومان او زنانه میدان ته وباسو او تاسی هم په گډه به سوال وکړو چی الله! که په مونږ کی څوک دروغجن او باطل پرست وی ته ئی تباہ کړی! نو نصارا او یهود له میدان نه وتښتیدل. همدارنگه نن هم زموږ سره ځنی وروڼه دغه رنگه سلوک کوی، که د دوی سره په نفس کی زموږ په باب کوم شبهات او شکوک موجود وی، زموږ د مفاهت دروازی هر وخت د دوی پر مخ خلاصی دی، دوی کولی شی چی زموږ سره له نژدی نه وینی که زموږ نه کومه خطا شوی وی هغوی ئی مونږ ته په گوته کولی شی دا د مسلمانی طریقه ده او مونږ ئی منواځو دا چی زموږ سره له نژدی نه نه گوری او یو ځای او بل ځای تبلیغات کوی دا د فتنی د راپیدا کولو معنی لری. زموږ اخری فیصله هم د دا ډول خلکو چی شر او فتنی ته لمن وهی دا ده چی راځئ مباحله وکړو، مگر دی ته تر اوسه هیڅوک حاضر نه شو. زموږ په نظر مونږ ته ټول علماء کرام محترم دی ځکه ددی علماء برکت دی چی دا دین تردی وخته پوری رارسیدلی او محفوظ دی او دا علماء د دین پاسداران دی.

د افغانستان د اسلامي اتحاد اميراد و لاپه و، له خپلي فتحې او کاميابۍ
اسلامي دولت د عالي شوري غړي
پروفیسور عبدالرب رسول
څخه ئی لذت احساساوه او پری
وېاړېدل.

څو کاله پخوا له دي شام ته د
مزدورانو په حیث ورتلل، د تجارت په
نامه به تلل هلته به یی څه لږه او ډیره
سودا واخیسته او بیرته به خپلو
کورونو ته راستنیدل، مسافر به وو
میلماڼه به وو، د یوه دوکان په مخ کی
به په سیوری کی پراته وو او د بل
دکان په مخ کی به هلته چیرته ناست
وو، خلکو د مزدورانو په سترګه ورته
کتل، همدا خلک وو په اشخاصو کی ئی
کوم بدلون نه و راغلی، په وجود کی ئی
کوم بدلون نه و راغلی، په مادی قوت
او توان پدی خلکو کی کوم بدلون نه
وو راغلی، شام ته نن زمامداران
دی، حاکمان دی، فاتحین دی، ددوی هر
یو سره دا سوال باید پیدا شوی وای
چی زه پرون دلته مزدوری پسې راتلم،
بی نوم او بی نشانه سړی وم څه سودا
به می وکړه او بیرته به جزیره العرب
ته (خپلی خاوری خواته) روان وم نن
ئی څنگه توره هسکه په ولی (اوزه)
نیولی ده او د شام په کوڅو کی پټکته
او پورته گرزم او د عزت، د غیرت او
شهامت وړانګی می د سترګو او د
توری نه پر کیږی. دا سوال د هر یوه په
ذهن کی موجود و. پرون مزدور وم نن
باداریم، پرون دلته میلماڼه وم، مسافر وم

سیاف څه موده وړاندی د شهید د
اوونې په ویاړ د کورنیو چارو د
وزارت په تالار کی خپله عالمانه وینا
واوروله چی مونږ یی بشپړ متن
خپروو:

درنو ورونو! ددی ښکلي او
شانداره محفل په څپو کی غواړم چی
خپلی خبری د حضرت عمر رضي الله
عنه په یوه لنډه وینا سره پیل کړم چی
هغه د اسلام په تاریخ کی د عدل او
انصاف ستر ځای او د شهیدانو
د قافلی یو سالار بلل کیږی. کله چی
شام فتح شو، مجاهدین ورننوتل د
مسلمانانو تسلط په هغه ځمکه باندی
قایم شو، حضرت عمر رضي الله عنه
خپله د شام خواته وروخوځیده او کله
چی هلته ورسیده؛ نو قوماندانان او
مجاهدین ئی راټول کړل او ټولو ته ئی
په جگ غږ اعلان وکړ او ورته ئی
وویل:

قوماندانانو! ای مجاهدینو! دا
عزت خدای د اسلام په واسطه تاسوته
در په پرځه کړیدی او کله چی عزت په
غیر د اسلام کی ولټوی نو بیرته به مو
خدای ذلیل کړی. دا جمله ډیره پر
محتوی جمله ده. دغه خلک چی د
حضرت عمر رضي الله عنه پر مخ کی

قدرت

د اسلام

د خدمت

لپاره وسیله

ده نه چوکۍ

ته د رسمیلو

تالار

نن حاکم او زمامداریم. ددی ټولو سوالونو ځواب حضرت عمر رضي الله عنه په یوه مختصره جمله کې ورکړې چې: انما أعزکم الله بالإسلام- په دې کې هیڅ شک نشته چې تاسو ته دا عزت خدای د اسلام په نتیجه کې درکړې.

«فهما ابتغیتم العزة في غيره» کله هم چې عزت په غیر د اسلام کې ولټوئ حتماً به ذلیل کېږئ. دا اوس چې تاسو دلته په صفت د زمامدارانو دکابل راټول شوی یاستئ. دا اوس چې ستاسو په لاس کې دلته حکومت دی، خلک د فاتحینو په سترګه درته ګورئ، دا د اسلام له برکته ده. له رئیس دولت نه نیولی تر آخر سر د دې مجاهد پورې بی نوم او بی نشانه خلک وو له اقتصادي لحاظه بالکل په ټیټه مستوا ددی جامعي کې واقع وو په داسې محافلو کې مونږ ته چا لاره او ځای نه را کاوه، محکوم او مظلوم او محروم ژوند مو درلود، د غلامې سړی او ټوری حلقي مو په غاړو کې پرتې وې. دا د اسلام برکت دی دا د اسلامي تربیې برکت دی او دا د اسلامي نهضت او اسلامي تحریک برکت دی چې نن ورځ د پرون مزدوران د پرون گم نام او بی نشانه خلک دلته د قدرت په څوکۍ ناست دي او په دې ملک کې د خدای په نامه

حکمروائی کوی خو لکه څرنګه چې حضرت عمر رضي الله عنه ویلی ؤ که چیرې هم مونږ نه دا خبره له ذهن څخه ورکه شوه چې مونږ د اسلام دې ځای ته رارسولی یو او زموږ نه دعزت اصلي لاره ورکه شوه، نو تاسو پوه شئ چې العیاذ بالله بیرته به غلامان یو بیرته به محکومان یو او بیرته به مظلوم او محکوم خلک ددی ملک او ددي جامعي یو.

هغه کسان چې د مجاهد د تورې په برکت قانع نه دی هغه کسان چې د اسلام په عظمت قانع نه دی او اوس هم په دې فکر کې دی چې په اسلام کې نه بلکې عزت په بل شی کې وغواړو او عزت د بلې دروازي نه کمای کړو دا هغه کسان دي چې پردی ولس د عزت پیرزوینه نه لری پر دی ولس د عظمت پیرزوینه نه لری او په دې ولس د مستقل آزاد شان او شوکت پیرزوینه نلری. الله جل عظمته په خپل پاک کتاب کې فرمایي: «أیبتغون عندهم العزة فإن العزة لله جميعاً» آیا دا خلک د پردیو ترڅنګه عزت لټوی؟ آیا دا خلک په پردیو دروازو کې عزت لټوي؟ په پردیو فرهنگونو، ثقافتونو او قوانینو کې عزت لټوی؟ دوی باید پوه شی چې عزت یوازی د خدای تر څنګه دی «فان العزة لله جميعاً» عظمت،

شوکت، پت او عزت میړانه او غیرت یوازی د اسلام په څپو کې پیدا کېږي بل چیرته نه شی پیدا کېدای.

ورونو! دا محفل چې د جوا په نهمه په دغه خاصه ورځ کې دائر شوي دي دا ورځ د دي ملت او ټولني په تاریخ کې یو شاندار موقعیت لری، شاید ورونو پخوا له ما دا مناسبت تشریح کړی وی؛ خو زما ژوند له دغو مناسبتونو سره او ددی مناسبتونو ژوندی حالت سره یو ځای روان راغلی دی کله چې نره کې اقتدار ته ورسید او داؤد ئی نسکور کړ، په دوهمه هفته د اسلامي تحریک کوم بچیان چې په دهمزنگ کې بدیان وو دوي د شپې په یوه بجه په موټرو کې واچول او د دهمزنگ څخه ئی مخ په پل چرخي روان کړل. په هر موټر کې دري تنه مسلح کسان ډګوتي یې د کلاشنکوف په ماشه ایښی په مخ کې سیټ کې سپاره دری تنه شاته او دا بدیان په منع کې ناست وو، مونږ ته یی وویل چې خپلې بسترې له ځان سره نشی پورته کولای نور سامان او لوازم که لرئ همدلته یی کېږدئ. ټول لوازم مو د محبس د امریت په مخکې کیښودل د شپې یوه بجه وه چې وئې خوځولو، نو اکثره ورونو دا فکر کاوه چې له همدې ځایه به مو پلچرخي ته (کشتارګاه خواته) بیایی. کله چې

موتر له حربي پوهنتون څخه تير شو هغه دو راهي ته نژدی شو چې يوه لاره بنی لاس ته د پلچرخي محبس خواته تللي او بله لاره په چپ لاس کشتارگاه خواته تللی ده. د اعدام ځای ته چې موتر نژدی کیده په سروس کې د تسبیح او د تکبیر غږونه ورو ورو پورته کیدل. او زه متوجه وم دې ورونو ته می کتل هر یوه فکر کاوه چې اوس به موتر چپه خواته روان شی، یو وخت دوراهي ته فقط ۲۰-۲۵ متره پاتی وو چې گورم د ټولو ورونو دواړه سترگی دوراهي خواته ور گرځولي وی چې اوس به موتر کومي خواته ستنیږي.

چې کله سروسونه بنی لاس ته راتاؤ شول (پلچرخي خواته) نو هلته ورونو یو بل خواته وکتل او بیرته یو نوع ارتیاح او اطمینان ورونو ته پیدا شو کله چې پلچرخي ته ورسیدو، د شپې دری بجې وی هلته ئی کوز کړو په سبا د داؤد له کورنۍ او د هغه له کابینې سره مخامخ شو هغه کسان چې مونږ یی د اسلام په گناه نیولی وو اسلام ته د خدمت په تور باندی یی نیولی وو، او ددی ملک دعزت، پت او ابرو مندی د غوښتنی په گناه ئی نیولی وو، له هغو خلکو سره مخامخ شوو. هغوی یو واری ورمنده کړه د محبس مدیر ته یی وویل چې زمونږ

دبشمنان مو زمونږ تر څنگه راوستل، مونږ وژني نو دلته د محبس مدیر مونږه له ځان سره یو بل بلاک ته بوتلو چې د خطرناک بلاک په نامه یادیده چې هلته د هر یوه لپاره تنها تنها کوته وه، مونږ ته یی وویل چې تاسو یو بل ځای ته بیایو چې هغه سیاسی بلاک دی او د سیاسی بندیانو له پاره مناسبتر دي. هلته ئی په هر یوه پسي یوه یوه پنجره وتړله، دودی ئی را باندی بنده کړه اوداسه ته ئی پری نه بنودو او چې ورته مو وویل چې پرېزده دي دهلیز کی به په جمع لمونځ وکړو نو مدیر وویل دا کار ممنوع دي.

ممنوع دی (مدیر) دلته یوه ملگری یو آه وایست (وي ویل) خدایه ته رحم وکړی! بل ورور پری غږ وکړ آه مه باسي! دریم ورور له بلی کوټی نه غږ وکړ: اي ورونو دا د صبر مقام نه دی دا د شکنجی مقام دی. خدای ته شکر ادا کړئ!

جگړن ضیاء الدین پیلوټ د غزني د سالیزو دي الله غرق رحمت کا: ده غږ وکړ: څکه دا مقام د صبر دي چې په ملیونهاؤ خلک اوس په کابل کی آزاد گززی په دی کافر پردی مزدور نظام باندی راضي دی او قانع دي شکر د خدای په ځای کړئ چې د خدای اختیار او انتخاب په تاسو

باندی شوی چې په طاغوتي حکم باندی قانع نه اوسی اود الله په لار کی او د الله ددین په لار کی دلته په زندان کی پراته یاست.

دا یو نعمت دی او ددی پیروزينه خدای په تاسو کړیده؛ نو خدای ته شکر گذار شی! په سبا ئی مونږ ته د بیرون ته راوتلو اجازه راکړه، په دهلیز کی مو د جماعت لمونځ کاوه د محبس مدیر سید عبدالله نومیده او راغي په منډه یی هر یو ټیل واهه چې بیرته ننوږی اجازه نشته.

زما کوته قبلی خواته او د شهید سیف الدین نصرتیار کوته زما تر اړخه وه ورونو ته ئی غږ وکړ چې په هر دهلیز کی چې د چا کوته قبلی خواته ده هغه دی مخکی شی امامت ته، دا نور خلک دی تر شاپسی اقتدا وکړی کله به مو چې تکبیر وویل قرامت به مو شروع کړو د محبس مدیر به راغي گیت به ئی وواهد د ټوپک میل به ئی سرته ونیو د دی له پاره چې لمونځ مختل شی خو د الله شان ودهیچا په زړه ویره او دار نه گزیده بیانی غږ وکړ چې اذانونه بند دی، سبا چې د آذان وخت شو.

نصرت یار غږ وکړ چې آذان وکړو که نه؟ ما ورته وویل جگ شه اذان وکړه! توکل خدای ته چې اذان وکړه! صاحب منصب ور پسي راغي دا اذان

د حسين رضي الله عنه شهادت

د ابو وليد ليکنه

کله چې امير معاويه وفات شو او یزید بن معاويه خليفه شو نو له حضرت حسين بن علی نه ئی د بيعت کولو غوښتنه وکړه.

علی بن ابی طالب رضي الله عنه د خپل خلافت په دور کې کوفه خپل مرکز ټاکلی ؤ او په دغه وجې په کوفه کې د اهل بيتو تعداد زیات ؤ.

بل خوا د کوفې اوسیدونکو حضرت حسين رضي الله عنه ته خطونه لېږل چې ته کوفې ته تشریف راوړه، مونږ ستا هر ډول امداد ته تیار یو.

حضرت حسين رضي الله عنه د دوی د زیات اسرار په وجه خپل د تره عوی مسلم بن عقیل کوفې ته واستولو تر څو د کوفې د خلکو نظر له نژدې څخه معلوم کړي او پخپله ئی هم کوفې ته د تللو اراده وکړه، پدغه وخت

وفات نه اگاهو یزید ته وصیت کړی ؤ چې ستا مقابلی ته به درې تنه ودرېږي، یوعبدالله بن عمر رضي الله عنه، دویم عبدالله بن زبیر رضي الله عنه او دریم به حسين بن علی رضي الله عنه وي.

عبدالله بن عمر د لمانځه او روژې نه فرصت نه شی موندلی نو ځکه له هغه نه زیات د نقصان اندېښنه مه کوه.

حسين بن علی (رضی الله عنه) د حضور صلی الله علیه وسلم لمسی دی او د دغه رشتې په وجه به ئی زیات خیال ساتی.

عبدالله بن زبیر که بيعت وکړ نو د هغه خلاف به هيڅ قسم غلط قدم نه پورته کوي او که بيعت ئی درسره ونکړ نو بیا ئی خاطر مه کوه او که د جنگ ضرورت شو نو جنگ ورسره وکړه.

د حضرت عمر فاروق او حضرت عثمان رضي الله عنهم له شهادت وروسته په اسلامي تاريخ کې د ټولو لویه او زړه دردونکې واقعه د حضرت امام حسين رضي الله عنه د شهادت عظيمه واقعه وه چې په ديني، سياسي او اجتماعي لحاظ ئی په اسلامي تاريخ زیات اثر وغورزاوه.

حضرت امير معاويه رضي الله عنه پخپل ژوند خپل عوی یزید خپل ولی عهد وټاکه. پدغه وخت کې خلکو د حضرت معاويه پدې اقدام سخت مخالفت وکړ، لیکن معاويه خلك خاموشه کړل او بغاوت ئی دفعه کړ.

امير معاويه رضي الله عنه د خپل

له مخي د دی ورونو د اعدام حکم راوړسید او وېستل او دلته چی دوی پوه شول اوس خو مونږ اعدام ته بیایی د اول بلاک په حویلی کي نی پنځه دیرش کسه تری نه راکوز کړه دلته یوه ورو د تکبیر نا پوره کړی وه اوله صاحب منصب خڅه یی په زور کلاشنکوف واخیست.

خو چی کله نی گیت وېلی وېجاو خدای له دېسمانو سره خپله معامله تر سره کړی جاغوږ خالی و نو نی له وسه ونه شول؛ نو هلته چی څوک ولاړ وو دغه پنځه تنه نی چی ننوستانی ووپه دی پنځو تنو یی ماشینیه وچلوله.

ددی ماشینیی چلولو سره په سروسونو کی تکبیر شروع شو. او دیرش تنه نور ننوتل یوې کوتی ته جنگ شروع شو. شپی بولس بجی وی او په دی بلاک کي د مختلفو ډلو بندیان ناست دی مسلمانان شته شعلیان شته، پرچمیان شته، افغان ملتیان شته، ستمیان شته، هره ډله ناسته ده، د مسلمانانو او اسلامي تحریک د ریښتنی بچیانو تر منځ چی تش لاسونه ولاړ دی او د دېسمن دهشکواو ډیگولیک او ټانکونو تر منځ معرکه شروع شوه په برجونو کی چار میله دهشکی نصب دی دا نی په دی سروسونو باندی راکوزی کړی یو تعداد ورونه په دی سروسونو کی کفته شول، غوښی یی د څوکیو سره

وکندل شوی له سروسونو څخه د تکبیر ناری پورته کیدی په دی وخت کی دوه سپین زیری چی د ننگرهار وو یو نی د شهید ادم خان د ننگرهار مشهور قوماندان پلار او یو یی تره و دوی له یو تعداد نفرو سره له موټرو څخه ځانونه واچول ډېری نی راخیستی وی.

مخ په دهشکو او زیگوریکو نی منډه اخیستی وه، ټانکونه نی په ډېرو ویشتل او دی سپین زیرو غږ وکړ د خبیب رضي الله عنه قصه یی ټولو ته ور په یاد کړه دا غږ اکثر و بندیانو او ریدلي وو. او په یو نظم کي نی غږ کړی وو د سحر باده زمونږ سلامونه د مدیني سردار ته ورسوه دا هغه وخت دی چی د دوی وروستی سلگی دي حضرت خبیب رضي الله عنه چی کله دمکی د خلکو له خوا ونیول شود مکی اکثر قبایلو مشران یی هم راوغوښتل چی دده په قتل کی اشتراک وکړی، دوه رکعت له منځ نی وکړ، خدای ته نی سوال وکړ. خدایه! زه چی شاو خواته گورم پرته د دېسمن له مخ څخه د دوست مخ نه وینم یو سوال درته لرم خدایه چی زما سلام خپل حبیب ته ورسوه او ورته ووايه چی خبیب د خپل ژوند په وروستیو شیبو کی خپل سلام درته وړاندی کوی.

پیغمبر صلی الله علیه وسلم په

مدینه کی ناست وو او اصحابو ته یی مخ ورواړوه او وویل: چی د خبیب وروستی شیبی دی او خپل سلام یی رالېږلی دی خدای جبریل علیه السلام ته امر وکړ چی ورشه د خبیب سلام ورسوه! په هغه وخت کی د دي خلکو ستره هیله دا وه چی خدای د دوی سلام د مدیني سردار ته ورسوی. دا خلک چی په سروسونو کی شهیدان شول.

معامله راغله همغه خلک ته چی په کوتو کی بندیان دی دومره شهامت پدی خلکو کی نه و چی د کلاشکو- فونو سره په کوته ور ننوځی یو وار به یی دروازه خلاصه کړه، ماشینیه یی داسي پر و چلاوله دري څلور به یی ولگیدل. بیا به دوی دا بل کنج ته شول چی کوم یو به پکي ولگید پخوا له دی چی په ځمکه ولوېږی دا د مرمی په سوری کی به یی گوته نیستله او په دیوال به یی نوشته کړه چی فلانی شهید! دا نورو به ورته ویل چی شهادت دی مبارک شه! او د تکبیر ناری روانی وی. د سهار تر څلور بجو پوری له دی کنجه فیر وکړو له هغه کنجه فیر وکړه. آخر پنځه کسان ژوندی پاتی وو په دی وخت کی یو ساتنمن راغي او وني ویل! چی زه به دا معامله ختمه کړم.

کابل- د هیواد ورځپاڼي په مننه!

چا وکړ؟ ما کړی دی. (نصرتیار) را ووزه! (صاحب منصب) بوئی تلو، نیم ساعت به تیر وو چی بیرته نی راوست پوښتنه می وکړه، څه نی در سره وکړل؟ په خندا نی وویل: بوی تلم یو دری تشنابونه یی نوی جوړ کړی وو کانکرېټ نی لوند و په یوه تشناب کی نی ننویستم کوټه نی را پسې کلکه کړه او کلی ورواچوله چی دروازه راپسې قلف کړی، چی هر څه نی وکړل دروازه را پسې قلف نه شوه. بیرون یی را وویستم بیا به نی دروازی ته کلی ورواچوله دروازه به قلف شوه چی بیا به نی بیرته ورننویستم چی بیا به نی هر څه وکړل، دروازه به نه قلف کیده. وائی دریمی کوټی ته نی بوتلم عین درامه هلته تکرار شوه، دریمی کوټی ته نی بوتلم چی هر څه کوشش نی وکړه، دا یوه کوټه هم راپسې قلف نه شوه له کوټی نه نی را وویستم بیرته نی راروان کړم وویل صاحب منصب څه وویل دا حالت نی ولید؟ ویی ویل: په لاره کی را سره روان ؤ یو وار نی اسمان خواته مخ ونیوه آه نی وکړ بل څه نی ونه ویل بل محل بیا راغی او لاسونه نی را باندی تاؤ کړل او قرآن شریفونه نی را څخه تول کړل چی نور دغه کتاب دلته له ځان سره نه شی ساتلای. څو ورځی وروسته د تره کی عکس راوړ او دهلیز مخی سره نی کیښود او وی ویل: تر څو پوری د افغانستان پلار ته سجده ونکړئ له دی ځایه څخه به ونه وزئ. دا د سید

عبدالله غزؤ، خو دا د زمرو بچیان وو دا د اسلام په غیږ کی لوی شوی وو دوی د ککړو سوداگران وو دوی ته دا مسئله مهمه نه وه، تاسو باور په خدای وکړئ ډیر تکړه تکړه خلک وو، د دي عکس مخی سره به چی تیریدل یو واری به نی ځان ورته کوږ کړ خو د دي اسلامي تحریک بچیان به چی راورسیدل نو مخ به نی ترینه تاؤ کړ، د یو زمري په غرور کی، چی هر څو نی کوښښ وکړ چی جزی ترینه انعطاف په دی خلکو کی ووینی خو دا آرمان نی گور ته یوړ. قطعاً انعطاف نه وو. دغه چی دا مدیر د محبس به د دهلیز په مخ کی گرزیده او قمانچه به نی په وړاندۀ ځوړنده وه او نیشه به تیر شو زمونږ ورونو د هغه د لیدو پر داشت نه درلوده زمونږ دوه ملگري وو یو شا- ابدال نومیده د پنجشیر ؤ، په څلور پنځوسم کال کی هغه د پنجشیر په جنگ کی نیول شوی وو. بل نادر نومیده د بدخشان ؤ، دغه دواړو یولس ځله ماته راغلل راته نی وویل چی استاذه د خدای په لحاظ مونږ ته اجازه راکړه چی دا مدیر د محبس یو واری کش کړو! څه کوئ ځوانانوا! دا ځای د کشولو نه دي زمونږ او ستاسو پښی تړلی دی، ولی څه شوي دی؟ وی ویل: دغه چی دا قمانچه نی ځوړنده او دلته زمونږ د کوټو په مخ کی نیشه تیریزی ددی برداشت مونږ نه شو کولائی یولس ځله به راغلی وی چی اجازه راکړه چی یو واری په دهلیز کی کش

کړو خو ما به ورته ویل چی نه دا کار مکوی! ددی په خاطر چی په دي باندی کومه گټه مرتبه نده. دقندهار ملا صاحب خدای دی غرق رحمت کړی، اذان کاوه پنجری پوری نی وتاړه لاسونه نی وروتړل، خوله نی وروتړله چی اذان ونشي کولای چی بیرته ټکرا خلاص کړ ما ویل د قندهار ملا صاحب څه تصور درته پیدا شو چی ویی تړلي او خوله نی درته په ټوټه وتړله؟ ویی ویل: چی خپل خدای ته می عرض وکړ چی خدایه! اوس خو اذان زما به وسکی نه دی، تر دغی لحظی له دین سره دریدلی یم غږ می نه پورته کیږی که دا لته په خولی باندی نه وای چی توره می په خولی باندی ایښی وی بیا هم ستا په نام باندی غږ پورته کړی وای! بالاخره په کومه شپه چی ددی ورونو په باب د اعدام فیصله کیږی د دنیا د ټولو اصولو او موازینو پر خلاف د ټولو قوانینو پر خلاف هیڅ نوع رژیم په یو ملک کی دا حق نلری چی د تیر رژیم سیاسي بندیان محاکمه کړی یا یی اعدام کړی، ځکه سیاسی بندی معنی د قایم او برحاله نظام چی مخالف هغه نظام تاسو رنګ کړ دهغه مخالفین مو باید خوشي کړی وای. لکن که داؤد او تره کی هر څومره خپل منع کی سره مخالف وو، خود دوی سنگر د اسلام په خلاف کی یو سنگر وو. «الکفر مله واحده» ددوی دبنمنی له اسلام سره یوه دبنمنی وه دجوزا له اتم څخه تر نهم پوری د شپي

کي ورته عبدالله بن عباس رضی الله عنه وفرمائیل چی کوفی ته د تللو اراده بدله کړه ځکه د کوفی اوسیدونکی ستا په حق کی مخلص نه دی. حسین رضی الله عنه ځواب ورکړ: زه پوهیږم چی ته زما خیرخواه نی خو اوس می د تللو اراده کړی او باید یو ځل کوفی ته لاړشم.

همدارنگه حسین رضی الله عنه د کوفی په لور رهی شو د «صفاج» نومی ځای سره د هغه ملاقات د مشهور شاعر «فرزق» سره وشو. حسین رضی الله عنه له هغه نه د کوفی د اوسیدونکو په باره کی معلومات وغوښتل. هغه ورته وویل: د کوفی د اوسیدونکو زړونه ستا سره دی لیکن توری د بنی امیه و سره دی.

حسین رضی الله عنه ورته ځواب ورکړ چی بلکل همداسی ده، خو اوس می د تللو اراده کړی او څه چی د الله له طرفه مقرر وی هغه به رارسی.

«زړود» سیمی ته چی ورسید خبر ورله راغی چی مسلم بن عقیل د والی عبیدالله بن زیاد له خوا شهید کړی شو او د کوفی خلکو پری هیڅ ننگ ونکړ. د دی خبر سره حسین رضی الله عنه (انالله وانا الیه راجعون) وویل او دا نی مناسبه وگڼله چی له

همدی ځایه واپس مکی ته ستون شی. مگر د مسلم بن عقیل خپل خپلوان رااوچت شول او د حسین رضی الله عنه د واپس مخالفه نی وکړ او ونی ویل تر هغه به نه واپس کیږو تر څو مو د «مسلم» بدل نه وی اخستی.

حسین رضی الله عنه د قادسیی سره نژدی د حر بن یزید چی یو زر پوځ ورسره و مخامخ شو او حسین رضی الله عنه ته نی وویل: ماته د والی عبیدالله بن زیاد له خوا امر شوی چی حسین دی ما ته حاضر کړی شی.

حسین ځواب ورکړ: داسی نشی کیدای، زه ستا سره تللو ته حاضر نه یم.

حر بن یزید ورته وویل چی داسی نه شی کولی نو بیا داسی وکړه چی نه به کوفی ته ځی او نه مدینی ته.

حسین رضی الله عنه د هغه د غه مشوره او منله او د کربلا په لور روان شو او د محرم په دویمه نیټه کال ۶۱ هجری د کربلا میدان ته ورسید.

په دویمه ورځ عمرو بن سعید عبیدالله بن ابی وقاص د څلور زره پوځ سره د کربلا په میدان کی د حسین رضی الله عنه د مقابلی لپاره راوړسید.

عمرو بن سعید د بن زیاد له خوا په زور د حسین د مقابلی لپاره راستول شوی و، ځکه عمرو بن سعید نه

غوښتل چی د حسین سره د زور نه کار واخلي، بلکه مسئله نی د روغی جوړی له لاری حل کول غوښتل.

عمرو بن سعید د حسین رضی الله عنه سره ملاقات وکړ او پوښتنه نی تری وکړه چی څنگه راغلی نی؟

حسین رضی الله عنه ځواب ورکړ: زه پخپله نه یم راغلی بلکه زه د کوفی اوسیدونکو رابللی یم.

اوس که د کوفی اوسیدونکی زما پاتی کیدل دلته نه غواړی، زه واپس تلو ته حاضر یم.

عمرو بن سعید دغه موضوع ابن زیاد ته د لیک په ذریعه واستوله، ابن زیاد چی د عمرو بن سعید لیک ولوست نو ډیر زیات متاثره شو، خو شمردی الجوشن نی مخالفت وکړ او ونی ویل:

اوس حسین زمونږ په قبضه کی دی که چیری هغه مونږ پرېږدو، زمونږ له پاره به مصیبت جوړ کړی.

حسین رضی الله عنه چی

د واپسی کوم دری شرطونه وړاندی کړی وو هغه دا وو:

* ما هغه ځای ته پرېږدئ

چی لاړ شم له کومه ځایه چی راغلی یم.

* زه به د یزید سره پخپله

مخامخ خبری کوم.

* اويا ماد مسلمانانو کوم

سرحد ته ورسوئ.

ابن زیاد د حسين رضی الله عنه دغه شرطونه هم قبول نه کړل او هغه ته ئی وویل: چی ته اول د یزید سره بیعت وکړه، وروسته به بیا گورو.

ابن زیاد عمرو بن سعید ته هدایت ورکړ، که حسین رضی الله عنه بیعت کولو ته حاضر شو خو ډیره بڼه او که انکار ئی وکړ نو جنگ ورسره وکړه. دغه خط شمر پخپله ولیکه او پخپله ئی عمرو بن سعید ته ورساؤ.

ابن زیاد شمر ته دا هدایت هم ورکړ، عمرو بن سعید ته ووايه چی ته به پدی خط ضرور عمل کوی او که انکار دی وکړ نو تا به قتل کړم او که زما حکم دی په غای کړم نو د انعام او اکرام مستحق به هم شی.

د محرم په لسمه د سهار د لمانځه وروسته عمرو بن سعید خپل پوځ ته د مخکی تللو هدایت ورکړ او حسین رضی الله عنه هم د خپلو اصحابو صفونه برابر او منظم کړل.

پدغه وخت کی د حسین رضی الله عنه سره صرف (۳۲) سواره او (۴۰) پیاده چی ټول (۷۲) کسان جوړیدل

ملگری وو.

د دواړو ډلو تر منځ سخت جنگ شروع شو، د حسین رضی الله عنه ټول ملگری یو په بل پسې شهیدان کیدل، په آخر کی حسین رضی الله عنه پداسی حال کی د جنگ میدان ته راووت چی کوچنی ماشوم بچی ئی په غیږ کی ؤ او دغو ظالمانو د هغه لحاظ هم ونه کړ او د غشی په گذار ئی ماشوم د حسین په ځولی کی شهید کړ.

حسین رضی الله عنه د جنگ میدان ته رامخکی شو او ډیر زیات کسان ئی مردار کړل او بلاخره د شهادت اعلی درجه ئی نصیب شوه.

له شهادت وروسته ئی د حسین رضی الله عنه سر له تنه جدا کړ او د ابن زیاد مخی ته ئی راؤړ. ابن زیاد د حسین رضی الله عنه مبارک غاښونه د نیزی په څوکه ووهل.

یو صحابی «یزید بن ارقم» په دغه مجلس کی موجود ؤ، ابن زیاد ئی د

دغه کار نه منع کړ او ورته ئی وویل: ای زیاده! په هوش شه ادا څه کوی؟

ما رسول الله (صلی الله علیه وسلم) پخپله لیدلی چی د حسین خوله به ئی ښکلوله او دا شونډی رسول الله صلی الله علیه وسلم څو ځل ښکل کړی دی.

بیا په چغو او سورو له مجلسه بهر شو او خلکو ته ئی وویل:

ای د کوفی اوسیدونکواله نن نه وروسته تاسو غلامان شوئ، تاسو ابن فاطمه شهید کړ. په تاسو دی لعنت وی چی تاسو د شریر ابن زیاد غلامی قبوله کړه.

بیا ئی د حسین رضی الله عنه سر یزید له دمشق ته ورساؤ.

یزید چی د حسین رضی الله عنه سر ولید نو په ژړا شو او وئی وویل: لعنت دی وی په ابن زیاد، والله که زه هلته موجود وی نو حسین (رضی الله عنه) به می صحیح سلامت رخصت کړی وی.

غوره ويناوي

ای هغو کسانو چی ایمان مو راوړی دی!

مدد غواړئ له الله څخه په صبر او لمانځه سره، بیشکه چی الله له صبر کونکو سره دی. (سورة البقره-۱۵۳)

حضرت ابوبکر صدیق (رضي الله عنه) فرمائي:
 *عبادت يوه پيشه ده، دوکان ئي خلوت دي، مال ئي تقوی ده او نفع (گټه) ئي جنت دی.
 *څوک چي په ژړا نه پوهيږي، هغه به په ژړيدونکي څه رحم وکړي.
 *که غواړي چي د ښه ژوند خاوند شي نو خپله ژبه له گيلو نه وساته.

رسول الله صلي الله عليه وسلم فرماتي:
 *د يو مسلمان چي له بل مسلمان سره غم شريکي نه وي، هغه زما له امت څخه نه دی.
 *له شرک نه وروسته لويه گناه د الله تعالی مخلوق ته ضرر رسول دي.
 *کله چي دوه ورونه له يو بل سره روغبړ کوي، اويا (۷۰) رحمتونه پرې تقسيميږي، د يوکم اويا (۶۹) رحمتونو مستحق به په دوي کي هغه يو وي د کوم په زړه کي چي زيات اخلاص او صداقت وي.
 *د چا تپوس کول او بيا د هغه سره غم شريکي نه کول د نفاق دليل دی.
 *په الله تعالی اود قيامت د ورځي ایمان لرونکو ته ووايه! چي د خپل گاونډي عزت او تکریم کوي.

حضرت عمر فاروق رضي الله عنه فرمائي:
 مسلمان سره دا نه ښائي چي په گوته ښکې
 ځېښي او په دعاگانو له الله تعالی نه رزق وغواړي، چي يا الله! ما له رزق راځېړه! ځکه دا آسمانونو نه سپين او سره زر نه راوريږي.

د تعزیه، تاریخي او شرعي حیثیت

د عبدالغفار په قلم

تعزیه له تعزیت نه اخستل شوی کلمه ده او لغوی معنی یې د غم او خفگان په وخت کې مصیبت رسیدونکې ته د صبر او تسلی ورکولو ته ویل کېږي، محکه د چا مرګ د هغه د ورثاؤ لپاره د زیات غم او خفگان باعث وي، لهذا هغې ته تسلیت ورکول او له هغوی سره همدردی کول یوه انساني او اسلامي فریضه ګڼل کېږي.

په شرعي لحاظ پکار دا ده چې د چا د مرګ نه وروسته د هغه ورثاؤ ته داسې تعزیت ورکړي شی چې په هغې کې چغې، نغری سوري، کالې او ګریوان شلول نه وي او نه پکې د ویختانو شوکولو او مخ وهلو لپاره اجتماع جوړول جایز ده.

ویل کېږي په کال ۳۴۱ هجري کې یو قوم د تناسخ قائل ؤ، په دې قوم کې یو ځوان دعوه وکړه چې د حضرت علی رضی الله عنه مبارک روح د ده

وجود ته ننوتی دی او ښځې (میرمنې) یې دعوه وکړه چې د حضرت فاطمې رضی الله عنها روح د دې وجود ته ننوتی دی او یو بل تن دعوه وکړه چې زه پخپله جبریل یم.

کله چې دا خبره د وخت خلیفه ته ورسیدله نو درې واړه یې ونيول او د قانوني سزا ورکولو حکم یې ورکړ، نو دوی د مکر او چل نه کار واخیست او ځانونه یې د اهل بیت سره منسوب کړل، تر څو په دغه نوم ځانونه له سزا نه بچ کړي.

معزالدوله «شیعه» د وخت حاکم ته د دوی په هکله زیات سفارش وکړ او د هغه په سفارش نه یواځې دا چې هغوی له سزا نه بچ شول بلکې د هغه په سفارش دوی په اوچتو عهدو هم فایز شول.

د معزالدوله د دغه شرارت په باب امام سیوطي داسې فرماني: «هذامن افعالہ الملعونة الخ» یعنی

دا کار د هغه د لعنتي کارونو څخه دی.

د دغه کتاب په ۲۷۸ مخ کې علامه فرمانيلی چې په کال ۳۵۲ هجري کې معزالدوله په خلکو جبراً لازمه کړه چې د عاشوري په ورځ دی ټول دوکانونه، بازارونه او دفاتر بند کړای شي، اخستل او پلورل به نه کېږي او نه به خوراکی څیزونه پخېږي. معزالدوله په لکړو کې قوتی او ځادری وتړلی او هغه یې په بازارونو کې نصب کړي، ښځو او نرو به خپل مخونه وهل، مرثیې به یې لوستلې او په کوڅو او بازارونو کې به ګرځیدل. دغه بدعت د لمړي ځل له پاره د بغداد په بازارونو کې اداء کړی شو چې تر ننه پورې جاری دی، بلکې نن د عروج حد ته رسیدلی دی. د علامه له دې وینا څخه معلومه شوه چې د تعزیه دغه رسم د معزالدوله «شیعه» په حکم جوړ او د هغه په حکم د ماتم او ژوا بنیاد

کېښودی شو.

وروسته د هغه ځوی بختیار د خپل پلار په گدی کیناست او د شعبه مذهب په تاریخ کی یو اهم رول اداء کړ. د بختیار لقب هم معزالدوله ؤ او په همدغه لقب مشهور هم شو.

سید امیر علی پخپل کتاب «سپرټ اف اسلام» کی لیکلی چی معزالدوله د جناب حسین رضی الله عنه په یاد کی د یوم عاشور د ورځی ماتم اعلان کړ. (سپرټ اف اسلام ص ۴۶۱)

علامه ابن خلدون په خپل کتاب کی لیکلی: معزالدوله هغه سړی دی چی په لومړی ځل ئی په بغداد کی د خپل حکومت په زور عشره محرم ډیر په شان او شوکت ولمانځله. یعنی د تعزیه رسم ئی اداء کړ او د تبری اضافه ئی پکی وکړه. (د تاریخ ابن خلدون ج ۳ ص ۳۲۵ په حواله).

لیکن د تعزئی د رسم د اداء کولو په نیټه کی لږ ډیر اختلاف شته، د مثال په توگه د علامه سیوطی د وینا مطابق د دی رسم شروع په کال ۳۵۲ هجری کی وشوه او د کامل ابن اثیر په دوهم جلد کی لیکل شوی چی معزالدوله د عاشوری د ورځی د لمانځلو حکم په ۳۵۰ هجری کال د محرم په میاشت کی جاری کړ، خو دا خبره حقیقت لری چی د تعزئی حکم ورکونکی او بنیاد ایښودونکی معزالدوله دی. پدی توگه مولوی اعجاز حسین «شعینی» هم په خپل کتاب «تاریخ الخلفا» کی دا ویلی دی

چی معزالدوله د امامیه مذهب لومړنی بادشاه دی چی د عاشوری په ورځ ئی بازارونه بند او نانایان ئی د ډوډی په نه پخولو مجبور کړل او ښځو خپل ویخته شوکول او د حسین رضی الله عنه ماتم ئی کولو او د ذی الحجی په ۱۸ نیټه ئی د عذیر اختر ولمانځه.

د پورتنیو دلائیلو نه دا معلومه او ثابت شوه چی د دغه بدعت بنیاد ایښودونکی معزالدوله ؤ او که د معزالدوله ځوی او جعفر بن فلاح ته هم د دی بدعت بنیاد ایښودونکی ویلی شی نو بی ځایه به نه وی او په خاصه توگه د معزالدوله ځوی خو د شعبه مذهب امامیه ډیر زیات ترویج کړیدی.

په «هدیه مجیدیه تحفه اثنا عشریه» په ترجمه کی راغلی چی مختار بن عبید شعبه د تابوت سکینه په نوم د جناب امیر د چوکۍ پرستش شروع کړ حال دا چی دغه چوکۍ د جناب امیر نه بلکی طفیل بن جعه د یو غوړو خرڅونکی دوکاندار نه راوړی وه (د هدیه مجیدیه صفحه ۴۲ په حواله).

علامه عبدالکریم شهرستانی په خپل کتاب «الملل والنحل» صفحه ۸۴ کی د دغه چوکۍ په هکله لیکلی: دغه چوکۍ یوه زړه چوکۍ وه چی په هغی باندی مختار د رېښمینو یو ښایسته غلاف وگندلو او دا ئی خلکو ته اوبنودله چی دا د حضرت علی کرم الله وجهه په کوټه کی وه او چی کله به

ئی له دښمن سره د جگړی ازاده وکړه نو دغه چوکۍ به ئی په لومړی صف کی کېښوده او ورته به ئی وویل: مخکی شه او قتل کړه. فتح او نصرت ستا سره دی. دا تابوت سکینه ستاسو په منځ کی د بنی اسرائیلو د تابوت په څیر دی، په دی کی فرښتی د م

لپاره نازلېزی. نوله دی نه دا معلومه شوه چی په حقیقت کی د تعزیه ابتدا له همدی ځایه شروع شوی وه. هندوستان کی د تعزیه ابتدا:

په هندوستان کی د تعزئی په باره کی ویل کېزی چی د تیمور د سلطنت په دور کی د بادشاه اکثره وزیران او د هغوی ښځی (میرمنی) شعبه مذهبی وی، په هندوستان کی د زیاتو جگړو او بدامنی له وجی هغوی کربلا ته تللی نه شو نو دغه مشکل او موضوع ئی د بادشاه حضور ته وړاندی کړه، نو تیمور د حسین رضی الله عنه د روضی نقل تیار کړ او د هندوستان ټولو شعبه مذهبو ته ئی حکم وکړ چی د امام حسین (رضی الله عنه) زیارت دی کوی او ثواب دی حاصلوی. همداسی وشوه، ټول شعبه مذهبی به همدی زیارت ته راتلل او دغه نقلی زیارت په ډیر لږ وخت کی ډیر شهرت اموند چی ترننه پوری موجود دی.

مولوی خیرات احمد «وکیل شعبه» په خپل کتاب «نورایمان» کی د «اعمال محرم» په عنوان د ۳۳۲ صفحی نه تر ۳۸۲ صفحی پوری مفصل بحث کړی. هغه د تعزیه غرض

او مقصد هم بیان کړی، هغه لیکلی دی چې تعزیه د امام حسین د روضی نقل دی او د دی مقصد دا دی چې د امام حسین رضی الله عنه د قتل ناوړه داغ د همیشه لپاره لری شی.

د مولوی صاحب دغه خبره بلکل په ځای ده.

د دسهره (رام لیلا) او د تعزیه په منع کې مماثلت:

رام لیلی د هندوانو یو مذهبی رسم دی، که چا د هندوانو دغه رسم لیدلی وی نو دا حقیقت به ورته څرگند شی چې د دسهره، رام لیلی او تعزیه تر منع څه خاص توپیر نشته. د مثال په ډول رام لیلی کې لس ورځی دی نو په تعزیه کې هم لس ورځی دی او په دواړو کې د یو جنگ ذکر کیږي، هندوان ورته رام رام وائی او اهل تشیع ورته یاحسین یاحسین آوازونه کوی. نو دا به بی ځایه نه وی چې تعزیه د رام لیلی یو نقل دی.

دا وه د تعزیه یوه مختصر شان تاریخچه چې د مختار او معزالدوله له خوا ئی ابتدا شوی وه او د هغوی په دور کې ورله ترقی ورکړی شوه او وروسته اهل تشیع ورته مذهبی رنگ ورکړ او اوس په عشره محرم کې د شعیه و کورونه ورسانه دی.

د تعزیه غیر شرعی اړخونه: اوس مونږ د لسم محرم د تعزیه په غیر شرعی اړخونو بحث کول غواړو. په ابتدا کې خلك د تعزیه سره نژدې ډیر په ادب سره ودریږي، سلام او سجود کوی او د امام حسین په نامه د شریتونو ابدانونه چې

ورته «سبیل» ویل کیږي خلکو ته مفت ورکړل کیږي، نذرانی ورکوی، مرثیې او نوحی وائی، حلوا گانې پنځوی او د ډوډۍ ننګری ئی باندی کړی وی. چې په حقیقت کې دا ټول مشرکانه رسمونه او رواجونه دی.

د مرثیو او نوحو په باب رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلی دی نهی رسول الله صلی الله علیه وسلم من المراثی. (ابن ماجه) یعنی رسول الله صلی الله علیه وسلم د مرثیې ویلو نه منع فرمائی ده او د نوحی په باره کې ئی فرمائی دی.

ترجمه: دوه خبری په مسلمان کې د کفر دی، یو په نسب کې طعن کول او بل په مړی باندی نوحه لوستل. (مسلم)

همدارنگه په دغه باب نور احادیث هم شته چې د ماتم او نوحی حرمت پکې ثابت دی او پدی حرمت د ټولو ائمه و اتفاق دی او دغه ډول رسمونه نه یواځی شرعاً او عقلاً حرام گرځول شوی بلکې د امام حسین رضی الله عنه د وصیت نه سیراً سرغړونه ده، ځکه حسین رضی الله عنه د خپل شهادت نه لږه شبیه اگاهو داهل بیتو خیمو ته تشریف یووړ او هغوی ته ئی وفرمایل: که چیرې زه د دشمن سره په جگړه کې شهید شوم نو تاسو نه د خپلو خیمو نه رابهر شئ او نه ویرونه وکړئ او نه خپل سترونه مات کړئ.

همدغه ډول په دی وروستیو وختو کې د ایران مذهبی مشر او د هغه هیواد جمهور ریس علامه علی خامنه ای هم په دغه بدعت کې د اصلاح یوه

فتوی صادر کړی ده او په هغی کې ئی ویلی دی: «د محرم د ماتم په دوران کې د ځان وهل او له ځانه وینی بیول یو جاهلانته فعل دی او شعیه گان باید دنیا ځان ته په دغه ناوړه فعل متوجه نکړی. (نوائی وقت لاهور - جون ۲۹ - ۱۹۹۴). نو د دی نه دا معلومه شوه چې تعزیه څنو شعیه ملایانو د خپلو شخصی منافعو لپاره جوړه کړی او بیائی په دین کې شامله کړه.

د تعجب خبره خو دا ده چې دوی هم پخپله تعزیه جوړوی او بیائی خپل مشکل کشا هم گڼی، هغی ته سجدی او طوافونه کوی او دعاگانې تری غواړی.

الله تعالی په دغه باب فرمائی: اتَعْبُدُونَ مَا تَنْحُتُونَ وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ (صافات ۹۴-۹۵)

ترجمه: تاسو د هغه څیز عبادت مه کوئ کوم چې تاسو پخپله جوړوی، حال دا چې الله تعالی تاسو او ستاسو اعمال پیدا کړی دی.

د عبادت لائق یواځی الله تعالی دی چې د ټولو کائناتو خالق او مالک دی، نه دا چې تعزیه جوړه کړی شی او بیا ئی عبادت وشي. ځکه کفارو ته پدی وجه مشرکین ویل کیږي چې د گټو نه پخپل لاس صورتونه جوړوی او بیائی عبادت کوی.

الله تعالی دی ټول اسلامی امت د توحید په سپیڅلی عقیده سمبال کړی او دغه ډول خرافات دی د ټولو مسلمانانو له زړونو او ذهنونو نه لری کړی.

مياشتي يادونه کوو.

محرم هغه مياشت ده، کومه چې رسول الله صلى الله عليه وسلم د روژي لپاره مقرره کړې وه او دا مياشت يې د بديو او گناهونو لپاره کفاره گرځولې وه.

د حضرت ابو هريره رضي الله عنه څخه روايت دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: له رمضان څخه پرته په ټولو روژو کې افضله او غوره روژه محرم ده کومه چې د الله تعالی مياشت ده.

او له فرض لمنوع څخه پرته افضل او غوره لمنوع دتهجد لمنوع دی. (مسلم کتاب الصيام باب فضل المحرم ۱-۲۶۸) د دی حديث شريف څخه د محرم دمياشتی د روژو فضيلت ثابت شوي دي. همدا رنگه د محرم د مياشتی د روژو په باب د نبي کریم صلى الله عليه وسلم بي شميره احاديث موجود دي.

څرنگه چې د مسلم شريف په «باب استحباب صيام ثلاثة ايام من كل شهر و صوم يوم عرفة و عاشوره و الإثنين والخميس» کې د ابو قتاده رضي الله عنه څخه يو اوږد حديث شريف بيان شوی دی وايي چې رسول الله صلى الله عليه وسلم

د عاشورې د ورځې

فضيلت

ليك: نجمه پروين هاشمي* ژباړن: کچلوال

زمان گردش کوی او بیرته خپلې نقشي ته راځي له هغې ورځې نه چې الله تعالی حکمکې او اسمانونه پيدا کړي. کال دولس مياشتي لری، له دی جملی څخه څلور مياشتي د حرمت مياشتي دی چې پکې دري مياشتي پر له پسې يعنی ذی القعدة، ذی الحجة او محرم دی او څلورمه د رجب مياشت ده کومه چې د جمادی الثاني او شعبان په منځ کې راغلې ده. (بخاری کتاب التفسیر ۶۷۲-۲).

د حرمت په مياشتو کې له هر ډول بدۍ او فسق او فجور کارونو څخه ډډه کول پکار دی او همدا رنگه د نورو مياشتو په پرتله ددی مياشتو احترام او لحاظ ساتل لازمي دی. دغه څلور مياشتي چې له برکتونو او فضيلتونو څخه ډکې دي مونږ ترې دلته د موضوع په اړوند يوازی د محرم د

د محرم مياشت چې د هجري قمری کال لومړۍ مياشت ده د حرمت د مياشتو له جملی څخه شميرل کېږي او ددی مياشتي حرمت د قران کریم له دی نص څخه ثابت شوي چې:

«إن عدة الشهور عند الله اثنا عشر شهراً في كتاب الله يوم خلق السموات والأرض منها أربعة حرم» (سورة براءة - ۳۶)

ترجمه: بی له شکه د حرمت د مياشتو شمير د حکمکې او اسمانونو د پيدايښت له ورځې څخه د الهي ليکنې له مخی دولس دی چې په دی کې د حرمت مياشتي څلور دي.

ددی مجمل آيت تفسير په يو حديث شريف کې چې د حضرت ابو-بکر صديق رضي الله عنه څخه روايت شوي دي، رسول الله صلى الله عليه وسلم داسی فرمايلي: بی له شکه

و فرمايل: د عاشوري په ورځي روژه نيول ديو كال گناهونو كفار ده.

د حضرت عايشي رضي الله عنها له قوله د نقل شوي حديث څخه داسي معلومېږي چي رسول الله صلى الله عليه وسلم په مكې دور كي هم د عاشوري روژي نيولي، حضرت عايشه رضي الله عنها فرمايي چي قرش خلك به د جاهليت په زمانه كي په دي ورځ روژه وو، كله چي رسول الله صلى الله عليه وسلم مدينې ته تشرېف راوړ، هغه هم د عاشوري روژي نيولي او خلكو ته يي هم ددي روژو د نيولو حكم وركړ، مگر كله چي د رمضان روژه فرض شوه نور رسول الله صلى الله عليه وسلم د عاشوري روژه پريښوده او ويي و فرمايل: اوس هر څوك اختيار لري كه له توه يي پوره وي د عاشوري روژه دي ونيسي او كه نه! نو نه دي نيسي. (بخاري مع الفتح ۴-۲۴۴)

په قرشو كي د عاشوري د ورځي د روژي د نيولو څو وجوهات موجود وو او هغه دا چي قرشو داسي گمان كاوه چي د عاشوري روژه دسابقه شريعت څخه را پاتي ده يعني دا يو پخواني حكم دي او بله وجه دا وه چي قرشو به د عاشوري د ورځي تعظيم

ددې لپاره كاوه چي په دي ورځ په كعبه سريف غلاف خور شوي دي. يو قول دا هم نقل شوي دي چي قرشو به د جاهليت په زمانه كي گناه وركړه، ډير زيات به خفه شول نو دوي ته به وويل شول چي د عاشوري روژه ونيسي! ستاسي د گناهونو تلافې په روژي سره كيږي. او دا هم ويل كيږي چي نبي كريم صلى الله عليه وسلم مدينې ته د راتلو نه وروسته هم روژي نيولي او ددي خبري ثبوت د حضرت عباس رضي الله عنه له دي روايت څخه چي امام بخاري رحمه الله په خپل صحيح كي داسي بيان كړي: كله چي رسول الله صلى الله عليه وسلم مدينې ته تشرېف راوړ، هغه وليدل چي يهود د عاشوري په ورځ روژه وي، رسول الله صلى الله عليه وسلم له يهوديانو څخه پوښتنه وكړه چي دا ستاسي څنگه روژه ده؟ يهوديانو ورته په ځواب كي وويل: دا هغه عمده ورځ ده چي الله تعالى بني اسرائيلو ته پري له خپل دښمن (فرعون) څخه نجات وركړ او حضرت موسي عليه السلام په دي ورځ د شكراني روژه ونيوله. رسول الله صلى الله عليه وسلم و فرمايل: مونږ سنا سو نه د موسي عليه السلام د خوشحالي په شركت كي ستاسو نه

زيات حق لرونو رسول الله صلى الله عليه وسلم (په دي خوشحالي كي د گډون په نيت) روژه ونيوله او خلكو ته يي د روژي د نيولو حكم وركړ (بخاري مع الفتح ۴-۲۴۴) له دغو لاندېنيو احاديثو څخه هم د عاشوري د روژي اهميت او فضيلت ثابتېږي چي نبي كريم صلى الله عليه وسلم به پري مداومت كاوه.

د حضرت ابو موسي الأشعري رضي الله عنه څخه روايت دي چي يهوديانو به د عاشوري ورځ د اختر گڼله نو رسول الله صلى الله عليه وسلم صحابه گرامو ته و فرمايل: تاسو هم په دي ورځ روژه ونيسي! (بخاري مع الفتح ۴-۲۴۴).

د حضرت ابن عباس رضي الله عنهما څخه روايت دي: ما رسول الله صلى الله عليه وسلم نه دي ليدلي چي د كومي خاص ورځي د روژي اهتمام يي كړي وي او دغه ورځ يي له نورو ورځو څخه غوره گڼلي وي مگر د دي ورځي يعني عاشوره او ددي مياشتي يعني رمضان (بخاري مع الفتح ۴-۲۴۰).

د حضرت جابر بن سمره رضي الله عنه روايت دي چي رسول الله صلى الله عليه وسلم د عاشوري د روژي

بسم الله الرحمن الرحيم

اصحابی دواکړو له وروڼو کیدو وروڼان

سر ماله

د افغانستان مجاهد ملت چی په کوم احساس او د کوم سپیڅلی هدف د پاره پوره ځوارلس کاله وسله وال جهاد کړی دی او په نتیجه کی ئی د کوم هدفمند اسلامي حکومت د جوړولو د پاره قرباني ورکړی دی په هغی باندې نه یوازی د عالم اسلام شمله اوچته شوی ده بلکه اکثره دنیا والو افغاني جهاد د جهاني سوسیالستی بلاک د درې وړی کیدو اصلی عامل هم بللی او تسلیم کړی دی. خو دا چی ولی زمونږ جهادی مشرانو او په جهاد کی د لومړی صف رهبرانو دی هدف ته د رسیدو لاره دومره اوږده او کرکیچنه کړی ده یو مهم سوال دی چی باید ورباندی خبری وشی.

د جهاد لومړنی مقصد خو دا ؤ چی د کمونستی نظام درنگیدو سره جوخت د اسلامي حکومت د جوړیدو بنسټ کیښودل شی لکه څنگه چی د کونړ ولایت د ملحد رژیم څخه ازاد کړي شو او شیخ جمیل الرحمن (رحمه الله) دغه هدف په دي ولایت کی عملی کړی ؤ او د یو اسلامي امارت بنیاد ئی کیښود. د ټولو نه لومړي خو باید د جهادی صفونو له خوا دغه اسلامي حکومت مستحکم کړی شوي وي او ټولی نړۍ ته د افغاني جهاد د ځوارلس کلنی ثمری په حیث یوه نمونه ښودل شوي وي.

خو له بده مرغه نتیجه برعکس را ووته، د قدرت په سر جنجالی او خونړی جنگونه د دی سبب شول چی د جهاد دښمنان ئی خوشحاله او دوستان ئی خواشیني کړل ځکه نو د مجاهدینو عام اعتراض په مشرانو دا دی چی د جهاد اهداف ئی سم تشخیص او عملي نکړل او خپل ټول کړه وړه ئی په اختلافاتو کی منحصر پریښودل او د مسئلې د حل دپاره ئی د خبرو په ځای د توپ او ټوپک استعمال ته ترجیح ورکړه. اوسنی سیاسی بحران بی له شکه زمونږ د مشرانو د اختلافاتو په نتیجه کی را پیدا شوی دی او همدوی دی چی دغی مداخلی اولاس وهنی ته ئی امکانات برابر کړی دی. که چیری زمونږ د جهاد د لاری رهبران هر یو وغواړی، د خارجی مداخلی مخنیوی وکړی دا کار ناشونی نه دی خو دغه اقدام په هغه وخت کی ښه اغیزه کولی شی چی د زړه له کومی د جهاد اهداف په عمل کی پلي شی او د فی سبیل الله جهاد په رڼا کی د قرآن او سنتو احکامو ته په درناوی سره وکتل شی د عمل په ملگرتیا د ناخوالو سره د مبارزي ډگر ته را ووځی.

په داسی حال کی چی د دوه کالو راهیسي په نړیواله سطحه د افغانستان د سیاسی بحران د حل

حکم فرمایلی دي او په دی یی د ترغیب او خیال ساتلو تاکید فرمایلی دی مگر کله چی د رمضان روژه فرض شوه نو نه یی ددی روژی د نیولو حکم و فرمایلو او نه یی ترینه د منعی په باب څه وفرمایل او نه یی زمونږ لپاره ددی څه خیال وساته. (مسلم کتاب الصیام باب فضل یوم عاشوره ۱-۳۵۸).

ددی حدیث شریف نه داسی معلومیزی چی د رمضان د روژی د فرض کیدلو وروسته دعاشوری د روژی تاکید له منځه تللی دي، هر څوک کولی شی چی دا روژه یا نیسی او یا یی ترك کړی، مگر هغه څوک چی د عاشوری روژه نیسی د اجر او ثواب مستحق گرځي.

په یو بل حدیث شریف کی د محرم د میاشتي د نهم تاریخ په باب خوږ نبي کریم صلی الله علیه وسلم داسی ارشاد فرمایلي: حضرت عبدالله ابن عباس رضي الله عنهما وایی کله چی رسول الله صلی الله علیه وسلم دعاشوری روژه نیوله او خلکو ته یی ددی روژی د نیولو حکم کاوه، خلکو عرض وکړ ای د الله رسوله! دا داسی ورځ ده چی یهود او نصارا یی ډیر تعظیم کوی!

رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل: چی راتلونکی کال ته به انشاء الله د محرم په نهم تاریخ روژه نیسو، مگر رسول الله صلی الله علیه وسلم د راتلونکی کال تر دغی ورځی پوری پاتي نه شو او وفات شو. (مسلم ۱-۳۵۹).

داکثره علماء کرامو دا رایه ده چی د محرم دهمی او لسمی ورځی دواړه روژی مستحب دی ځکه چی رسول الله صلی الله علیه وسلم د محرم په لسم روژه نیولی ده او د نهمی ورځی د روژی د نیولو نیت یی کړی ؤ، د محرم د نهم تاریخ د روژی د تعین اصل مقصد دا ؤ چی د محرم لسمه د یهودو د روژی سره مشابه وه.

د محرم په میاشت کی پرته له روژی د بل کوم خاص عمل څه ثبوت وجود نه لری کوم خرافاتي او غیر مشروع اعمال چی نن سبا یی ځینی خلک (شیعه فرقه) د شریعت په نوم تر سره کوی دا له شریعت څخه بیخی لری او له شریعت سره هیڅ دول تعلق نه لری.

حضرت ابو موسی اشعري رضي الله عنه فرمایي چی د خیبر خلکو د عاشوری په ورځ یو خاص دول عادت خپل کړی ؤ، چی په دی ورځ به یی

روژه نیوله او دی ورځی ته یی د اختر د ورځی غوندی نظر کاوه، بنځی به یی په نوو جامو او زیوراتو سنگارولی کله چی رسول الله صلی الله علیه وسلم له دی خبری څخه خبر شو ویی فرمایل: تاسی په دی ورځ صرف روژه ونیسئ! (مسلم ۱-۳۵۹).

د عاشوری د ورځی روژه پرلوی فضیلت لری، ددی ورځی روژه دیو کال گناهونو کفاره کیدی شی مگر یوه جاهله طبقه خلک چی په دی ثابت شوی عمل قناعت نه کوی بلکی ددی ورځی په باره کی بی شمیره موضوع گانی او مهمل حدیثونه د خلکو دبی لاری کولو لپاره استعمالوی.

دا د محرم دلسم تاریخ په باب یو لړ احادیث وو چی د دی ورځی د فضیلت څرگندونه تری کیزی مگر د خوږ نبي صلی الله علیه وسلم دلسی حضرت حسین رضي الله عنه مرگ چی د ۶۱ هـ کال د محرم په لسم دکریلا په مقام په ډیره بی دردی شهید کړی شو دا یوه اتفاقي پیښه وه، هغه خلک چی دا ورځ د ماتم په نوم لمانځي دا یو غیر مشروع عمل دی.

د مخابراتو وزارت په مرکز او ولایاتو کې د ستلايت

پنځه ستنډرډ دستگاوي نصبوي

(انجنیر محمد عاصم)

مخابراتو د وزارت سره د بیا جوړونې وړاندې کړې دي خو یوه نې هم تر اوسه نه ده عملی شوی.

پوښتنه: ویلي کېږي چې د مخابراتو وزارت د نړیوالې مخابراتي تامین د پاره په نوو اقداماتو لاس پورې کړې دي په دې باره کې څه توضیحات لرئ؟

ځواب: هوکې دا سمه ده چې په دې وروستیو وختو کې د امریکا د ټرایکو انټرنیشنل کمپنۍ یو هیئت بی له دینه چې د مرکزي حکومت سره رابطه وکړي په هرات کې نې د جنرال اسماعیل خان سره خبرې پیل کړې وې خو د مخابراتو د وزارت د مداخلې په لړ کې د نوموړې کمپنۍ سره د مرکزي حکومت په سطحه یو قرارداد لاسلیک شو، ددې قرارداد له مخې دغه کمپنۍ حاضرې شوې چې د مخابراتو د وزارت سره په شریکه د ستلايت یوه دستگاه

اقدامات په نظر کې دي؟

ځواب: هماغسې چې د تیرو دری کالو جنگونو د کابل ښار په سلو کې شپېته وران کړې دي په دې لړ کې د مخابراتو وزارت تاسیساتو ته هم زیان رسیدلی دی چې بیا جوړول نې په موجوده وخت کې د اسلامي دولت له توان څخه پوره نه دي او په دې برخه کې بهرنیو پراخه مرستو ته ضرورت دی. په تیره بیا د شمشاد نړیواله مخابراتي دستگاه چې د نړۍ سره نې کابل نښلولی و بیخي ړنګه شوی ده او د ترمیم امکانات نې نه لیدل کېږي. خو اوس ددې دستگاه په عوض د المان له خوا یو اته کاناله یو طرفه د ستلايت دستگاه د افغانستان او المان لخوا په شریکه په کار اچول شوی ده چې اوسنیو غوښتنو ته ځواب نشي ویلی که څه هم ځینې هیوادونو په افغانستان کې د

د افغانستان د اسلامي دولت د مخابراتو وزارت په دې وروستیو وختو کې د مخابراتو چارو د سمون په غرض په کابل، هرات، کنډز، قندهار او مزار شریف کې د ستلايت دستگاهو د لګولو په مقصد د امریکا د (ټرایکو-انټرنیشنل) کمپنۍ سره قرار داد لاس لیک کړې دي. د مجلس خبریال په دې ارتباط په کابل کې د مخابراتو د وزارت د سرپرست انجنیر محمد عاصم سره مرکه کړې چې په لاندې منن سره وړاندې کیږي.

پوښتنه: په تیرو دری کالو جنگونو کې د مخابراتو د وزارت تاسیساتو ته څومره زیان رسیدلي دي او د بیا جوړونې د پاره نې څه

په کابل، هرات، قندهار، کندوز او مزار شریف کې نصب کېږي چې ټاکل شوی ده په دوهمه مرحله کې همدغسې یوه دستگاه د ننگرهار په ولایت کې هم ولگول شې چې په دې توګه به د ټولو ګاونډیو ولایتونو ټلیفوني داخلي او نړیوالې مخابراتي تامین شي.

پوښتنه: د سټلايټ دغه بڼه-المللی دستگاه د کومو شرایطو لاندې په افغانستان کې نصبول کېږي او د مخابراتو ونډه به په کې څومره وي؟

ځواب: د سټلايټ دغه دستگاه چې د ټلیفون په شمول به ورنه د ټلکس، فاکس او ټلويزوني او راډیويي خپرونې واخستلی شي او د نړۍ د زیاتو هیوادونو سره به مخابراتي رابطه ټینګه شي یو شرکت دی چې د (افغان ټیلی فون کمپنۍ) A.T.C په نوم سره یادېږي چې په سلو کې یو پنځوس به نې د افغانستان او په سلو کې ۴۹ فیصده لګښتونه به نې د امریکا کمپنۍ له خوا تادیه کېږي. ددې شرکت لړنۍ پانګه څلور میلیونه ډالره کېږي او د دستگاه ټول تخنیکي اکمالات به د ټرایګو انټرنیشنل

کمپنۍ په غاړه وي.

پوښتنه: د سټلايټ دغه نړیواله دستگاهې به څه وخت نصب شي او په لومړۍ مرحله کې ورته څومره بودجه پکار ده؟

ځواب: د مخابراتو وزارت خپل یو پنځوس فیصده سهم به په څو مرحلو کې نوموړې کمپنۍ ته سپاري چې په لومړۍ سر کې موافقه شوی ده په سلو کې پنځه ویشټ فیصده ټاکلې سهم تادیه کړو چې کله بار چالاني شروع کېږي او د دستگاه وسایل کابل ته رسېږي او نصبولو ته چمتو کېږي په هغه وخت کې د خپل ټول سهم یو پنځوس فیصده په ورکولو مکلفېږي او د یو شریک بورډ له مخې به د دستگاه ټول امکانات ګټه او تاوان محاسبه کولی شي. چې ټاکل شوی ده په راتلونکې نژدې وخت کې نې د لګولو او استفادې چارې سرته ورسېږي.

پوښتنه: ددې نړیوالې مخابراتي دستگاه نه څه ډول استفاده کېدې شي او په اقتصادي لحاظ نې څنګه څیړي؟

ځواب: دا یوه سټنډرډ دستگاه ده چې په نړیوال ټلیفون بر سیره فاکس، وېډیو او ټلويزوني پروګرامونه هم

تری اخستل کېږي او ټرانزېټ کېدې شي.

یا دا چې کومو بین المللي پروګرامونو ته چې مونږ ضرورت لرو کولای شو هغه نیغ په نیغه ددې دستگاه نه واخلو او د خپل ټلويزور چینل ته نې ورکړو.

په سملاسی توګه د افغانستان د پاره دوه کاناله فعالوو چې په تدریج سره به شپږو کانالو ته ورسېږي چې د ملګرو ملتو په طرح کې همدغسې پیش بینی شوی دی.

په بین الولاتی توګه به هم ددې دستگاه له لاری فعالیت ولري یعنی ولایتونو به هم وکولی شي د ضرورت په وخت کې خپلې بین المللي مخابراتي په اسانې سره تامین کړي.

ځکه نو فیصله شوی ده چې یوه سټنډرډ A په کابل او څلور سټنډرډ B دستگاهې به غټو غټو ولایتو کې نصب شي چې ددغه ولایتونو د لاری ګاونډي ولایتونه هم کولی شي خپل مخابراتي سملاسی ضرورتونه پوره کړي.

#

حضرت ثمامه بن اثال (رضي الله عنه)

د صحابه و (رضي الله عنهم)

ژوند ته

يوه لنډه کتنه

د محمد شيرين «اسد» ژباړه

احمد شاه ((وحدت))

منصوبی د کامیابیدو لپاره د یوې مناسبې موقعې په انتظار و.

یو ځل ثمامه ته دا موقع برابر شو چې په رسول الله صلی الله علیه وسلم باندې د شاه اړخه حمله وکړي، په دغه وخت کې د ثمامه تره هغه له دغه کار نه منع کړ او د الله تعالی په فضل رسول الله صلی الله علیه وسلم د دښمن له شره په امان شو.

ثمامه خو د رسول الله صلی الله علیه وسلم د قتل اراده له زړه نه لرې کړه خو صحابه و ته د نقصان او زیان رسولو اراده ئې هم هغه شان په زړه کې وه.

یو ځل ئې ځنی صحابه محاصره کړل او ټول ئې په بې دردی سره شهیدان کړل، کله چې دغه خبر حضور صلی الله علیه وسلم ته ورسید نو عام اعلان ئې وکړ چې د هر چا لاس چې په ثمامه باندې بر شو نو قتل دې کړي.

د دغه زړه دردونکې واقعې نه څو ورځې وروسته ثمامه اراده وکړه چې د بیت الله د زیارت لپاره مکې ته لاړي.

په کال شپږم هجري کې کله چې اسلامي دعوت په ټوله نړۍ کې مخ په خوریدو شو نو رسول الله صلی الله علیه وسلم اراده و فرمائیله چې د عربو او عجمو بادشاهانو ته د لیکونو او پیغامونو په ذریعه د اسلام قبولولو دعوت ورکړي.

هغه اتو بادشاهانو ته چې حضور صلی الله علیه وسلم لیکونه استولی ووپه هغو کې یو هم ثمامه بن اثال رضی الله عنه و.

ثمامه بن اثال د جاهلیت د زمانې یو بارعبه بادشاه او د بنو حنیفه د قبیلې یو قابل قدر سردار و. د جاهلیت په دور کې چې ثمامه ته د رسول الله صلی الله علیه وسلم پیغام ورسید نو د هغه مبارک لیک ته ئې ډیر د حقارت په سترګه وکتل او د ډیر قهر نه ئې سترګې پرندې او غوږونه کانه شول او د حضور صلی الله علیه وسلم د قتل ناوړه اراده ئې وکړه، تر څو پخپل نزد دغه دعوت د همیش لپاره ختم کړي او د خپلې دغه

خپلو صحابه و ته حکم وکړ چی ثمامه آزاد کړئ چی لاړشی.

کله چی ثمامه رضی الله عنه آزاد شو نو په خپل اوبښ سپور شو او د مسجد نبوی نه بهر شو، مدینې منورې ته نژدې ئی وکتل چی په یوه ځای کی اوبه روانی دی فوراً ئی اوبښ په گوندو کړ او رابښکته شو او غسل ئی وکړ او واپس مسجد نبوی ته ولاړ او د ټولو خلکو په وړاندې ئی په اوچت آواز دا اقرار وکړ.

اشهدان لاله الاالله و اشهدان محمداً عبده و رسوله.

زه گواهی ورکوم چی د الله نه بل حقیقی معبود نشته او زه گواهی ورکوم چی محمد د الله رسول او بنده دی.

بیا ئی د محبت او اخلاص نه په ډک آواز وویل: ای رسول الله صلی الله علیه وسلم! د اسلام له قبولولو نه مخکی می د ځمکی پر مخ د ټولو نه زیات ته بدی شوی، مگر اوس می په ټول کائنات کی زیاته مینه او محبت له تا سره دی.

په الله می دی قسم وی چی له دی نه مخکی می په ټولو ادیانو کی د اسلام دین ته د نفرت په سترگه کتل او اوس راته په ټولو ادیانو کی مقدس دین د اسلام ښکاری.

په الله می دی قسم وی چی د دې

الله عنه په همدی حالت کی پریښود، لیکن ډوډی او شیدی به د پخوا په څیر هغه ته رسیدل. دوه ورځی وروسته تری رسول الله صلی الله علیه وسلم بیا پوښتنه وکړه، چی ثمامه! ستا رائی څه ده؟

ثمامه ځواب ورکړ: خبره هم هغه ده چی مخکی می درته عرض کړی وه.

که معافی راته وفرمائی مهربانی به دی وی او زه به ئی قدردان یم، که قتل می کړئ نو دخپلو ملگرو بدله به واخلي او که مال غواړئ ستا د وینا مطابق مال ورکولو ته حاضر یم.

رسول الله صلی الله علیه وسلم ثمامه بیا په هم هغه حالت کی پریښود او په دریمه ورځ ئی بیا تشریف راوړ او پوښتنه ئی تری وکړه: ثمامه اوس دی رائی څه ده؟

هغه ورته وویل چی زما رائی هم هغه ده چی مخکی می درته عرض کړی وه.

که معافی راته وفرمائی مهربانی به دې وی او زه به ئی قدردان یم، که قتل می کړئ نو د خپلو ملگرو بدله به واخلي او که مال غواړئ ستا د غوښتنی مطابق مال ورکولو ته حاضر یم.

بیا رسول الله صلی الله علیه وسلم

وسلم جومات ته تشریف راوړ گوری چی ثمامه ئی د جومات ستنی پوری ټپلی دی. رسول الله صلی الله علیه وسلم چی ثمامه ولید نو وئی فرمایل: تاسو پوهیږئ چی تاسو څوک نیولی دی؟

ټولو مجاهدینو ځواب ورکړ چی نه مونږ ته هیڅ پته نشته چی دا څوک دی.

حضور صلی الله علیه وسلم ځواب ورکړ چی دا خو ثمامه بن اثال دی، د ده سره ښه سلوک وکړئ.

بیا رسول الله صلی الله علیه وسلم کور ته تشریف یووړ او د ثمامه له پاره ئی د ډوډی بندوبست وکړ او وئی فرمایل چی ثمامه ته به سهار او ماښام زما د اوبښی شیدی استوی.

بیا ئی ثمامه ته هغه لیک وریاد کړ چی په هغه کی حضور صلی الله علیه وسلم له ثمامه نه د اسلام د قبولولو خواهش کړی و.

ثمامه ځواب ورکړ ښه به دا وی چی ما قتل کړی، ځکه ما ستا ډیر صحابه قتل کړی دی او که معافی راته وکړئ نو دا به ستا په ما احسان وی او زه به ئی قدردان یم او که مال او دولت غواړئ نو څومره مال چی ته غواړی هفی ته حاضر یم.

رسول الله صلی الله علیه وسلم تری لاړ او دوه ورځی ئی ثمامه رضی

نه مخکې می د مدینې ښار ستا په وجه په ټولو ښارونو کې بدې شه مگز اوس راته د دنیا په ټولو ښارونو کې ښکلی ښار د مدینې ښکاری.

بیا ئې په ژغونې آواز عرض وکړ. یا رسول الله (صلی الله علیه وسلم)! په جهالت کې می ستا صحابه په ډیری بې دردی سره شهیدان کړي، زه به له دې گناه او سزا نه څنگه خلاص شم؟

دا خبرې چې رسول الله صلی الله علیه وسلم واوریدلې نو وئې فرمایل: ای ټامامه! مه ویریزه! د اسلام په قبولولو سره ستا تیر ټول گناهونه معاف کړي شول. ټامامه رضی الله عنه چې د رسول الله صلی الله علیه وسلم نه دغه زیرې واورید نو ډیر زیات خوشحاله شو او وئې ویل: د جاهلیت په دور کې ډیر زیات مسلمانان زما له لاسه شهیدان شوي دي، په الله می دی قسم وی چې اوس می د هغې دوه برابره مشرکین نه وی مردار کړي تر هغه به قرار نه شم. اوس زما نفس، زما سر او زما هر څه ستا د دین د خدمت لپاره حاضر دی.

بیا ئې عرض وکړ: یا رسول الله (صلی الله علیه وسلم)! که ستا اجازت وی زه به د عمرې د ادا کولو لپاره مکې ته لاړ شم. رسول الله صلی الله علیه وسلم

ورته وویل: عمره ضرور اداء کړه خو د اسلامی تعلیماتو په رڼا کې، بیا ئې ورته د عمرې د اداء کولو طریقه وروښودله.

حضرت ټامامه رضی الله عنه د عمرې د اداء کولو لپاره مکې معظمې ته ورسید او په اوچت آواز ئې دغه کلمات وویل:

لبيك اللهم لبيك لا شريك لك
لبيك-ان الحمد والنعمة لك
والملك-لا شريك لك-

حاضریم الهی زه حاضریم-ستا څوك شريك نشته-زه حاضریم قبول تعریفونه او نعمتونه تاله ښائي او حکومت هم ستا-ستا هیڅ شريك نشته.

حضرت ټامامه رضی الله عنه هغه لمړی مسلمان ؤ چې د لمړي ځل له پاره ئې په بیت الله کې په اوچت آواز تبلیه کلمات وویل.

قریشو چې په مکه کې په اوچت آواز دغه کلمات واوریدل نو د قهر او غضب انتها ته ورسیدل او تورې په لاس د خپلو کورونو نه رابهر شول، تر څو دغه کس گرفتار کړي څوك چې د دوی د عقیدې خلاف په مکه کې آواز اوچتوی.

څه وخت چې د ټامامه رضی الله عنه خوا ته راژدې شول نو هغه بیا په اوچت آواز تبلیه کلمات تکرار کړل. په

قریشو کې یو ځوان نیزه پورته کړه او غوښتل ئې چې په ټامامه رضی الله عنه باندې حمله وکړي لیکن نورو قریشو هغه د دغه کار نه منع کړ او ورته ئې وویل:

تاسو دا پیژنئ چې دا څوك دی؟
دا خو د یمامه بادشاه ټامامه بن اُثال دی. که مونږ ذه ته ضرر ورساوه نو د ده قوم به مونږ په اقتصادی کلاندۍ کې ایساز کړي او د لوږې له لاسه به مونږ هلاک شو.

قریشو چې دا خبرې واوریدلې نو ټولو خپلې تورې او نیزې پټې کړې او د ټامامه رضی الله عنه سره ئې د مفاهمت خبرې شروع کړې.

ورته ئې وویل: ای ټامامه! په تا څه شوی، آیا ته بې دینه شوی ئې او د خپل پلار نیکه دین دی پریښود؟
هغه ځواب ورکړ: زه بې دینه شوی نه یم، بلکې یو بهترین دین می قبول کړی دی. او بیا ئې وویل.

د کعبې په رب می دی قسم وی تر هغه به د یمامه د ځمکې نه یوه دانه غنم تاسوته درنکړې شی تر څو چې مو زما د خوږ پیغمبر حضرت محمد صلی الله علیه وسلم دین نه وی قبول کړي.

حضرت ټامامه رضی الله عنه د قریشو په وړاندې د رسول الله صلی الله علیه وسلم په ښودل شوی طریقه

عمره اداء کړه او د الله په لار کې ئی قربانی هم وکړه او خپل هیواد ته ستون شو.

کله چې خپل هیواد ته ورسید نو فوراً ئی فرمان صادر کړ چې د مکې په قريشو دی تر هغه خوراکي امداد بند کړی شی، تر څو چې دوی اسلام نه وی قبول کړی.

د حضرت ثمامه رضی الله عنه پدی کار په قريشو د مکې محکمه تنگه شوه او د سختی گرانی او قحط سره مخ شول.

قريشو رسول الله صلى الله عليه وسلم ته یو لیک واستولو او ورته ئی ولیکل.

زمونږ خو دا خیال ؤ چې ته به زمونږ په حق کې سیله رحمی وکړی او نورو ته به هم د سیله رحمی او همدردی تلقین وفرمائی. مگر تا زمونږ په حق کې د قطع رحمی مثال قايم کړ، زمونږ پلار نیکه دی له تیغه تیر کړل او اوس مونږ د ولزی وژنی. ته مهربانی وکړه او ثمامه بن اثال ته هدایت وکړه چې هغه زمونږ اقتصادي کلابندی ماته کړی او مونږ ته د خوراکي موادو رالېږل بیا شروع کړی.

حضرت محمد صلى الله عليه وسلم ثمامه رضی الله عنه ته لیک واستولو او د قريشو د اقتصادي

کلابندی د ماتولو امر ئی ورکړ.

ثمامه رضی الله عنه د رسول الله صلى الله عليه وسلم حکم اومانه او قريشو ته ئی د خوراکي موادو استول بیا شروع کړل.

حضرت ثمامه رضی الله عنه تر آخره د اسلام د دین وفادار او د رسول الله صلى الله عليه وسلم د کړو وعدو پابند پاتې شو.

کله چې رسول الله صلى الله عليه وسلم له دی فانی دنیا نه رحلت وکړ او غنی خلک په انفرادی او اجتماعی ډول له اسلام نه وگرځیدل او بل خوا مسلمه کذاب د نبوت دعوه وکړه او خپل قوم (بنو حنیفه) ته ئی په حان د ایمان راوړو دعوت ورکړ، نو په دغه وخت کې ثمامه بن اثال رضی الله عنه د هغه مقابلی ته راووت او خپل قوم ته ئی وویل:

ای بنو حنیفه ؤ!

له تیاری نه راپهر شئ او رڼا ته راشئ او ځانونه د مسلمه کذاب له فتنی نه اوسائئ، که چا د مسلمه کذاب دعوت قبول کړ نو هغه به ډیر بدبخته وی او که چا ئی مخالفت وکړ نو یقیناً هغه سړی نیک بخته انسان دی او بیا ئی وفرمائیل:

ای بنو حنیفه ؤ!

خپل ځانونه د مسلمه کذاب له شیطاني جال نه وسائئ او په دی خبره

حان بنه پوهه کړئ چې حضرت محمد رسول الله د الله تعالی رېښتینی پیغمبر دی او تر قیامته به بل پیغمبر دی دنیا ته رانشی او د هغه په نبوت کی هیڅ شک نشته.

بیا ئی د هغو په وړاندی د قرآن کریم دغه آیات تلاوت کړ.

تنزيل الكتاب من الله العزيز العليم غافر الذنب وقابل التوب شديد العقاب ذي الطول لا اله الا هو اليه المصير. (سوره ناز - ۳)

اوس د دی پاك كلام په مقابل کې د مسلمه کذاب درواغجنه وینا څه حیثیت لری؟

ياضفدع نقی ماتنقین لا الشراب تمنعین ولا الماء تکدرین.

ای تریدونکی چنگېښی! ته څومره ترار کوی، نه څوک له اوبو منع کولی شی او نه اوبه خړولی شی.

وروسته ثمامه بن اثال رضی الله عنه د خپل قوم هغه تکړه تکړه ځوانان چې په دین مضبوط ولاړ وو راجمع کړل او د مرتدینو په خلاف ئی جهاد اعلان کړ.

رضی الله عنه

هستوی وسلې او د NPT معاهده

(ل-م-الف)

وروسته له دی د لومړي ځل لپاره د ۱۹۴۶ کال د جنوري په میاشت کې د لندن په ښار کې د ملګرو ملتو عمومي غونډې په یو اتفاق یو قرارداد منظور کړ چې دهستوی وسلو د مخنیوی او خاتمی لپاره دی یو کمیسیون جوړ کړل شي اودا کمیسیون باید داسې تجاویز را منځته کړي چې د اتومي او هایدروجنی وسلو د مخنیوی او خاتمی سبب شي مګر داسې ونه شول، دی کمیسیون یوازي د هستوی وسلو د تخفیف نوم خپل کړ او بس. وروسته بیا دی کمیسیون ته اتومي طاقت دسوله ایز مقاصدو د استعمال لپاره او د اتومي وسلو د مخنیوی لپاره یو لړ مسؤلیتونه ور پغاړه شول.

څرنگه چې د نړیوال اتومي دور د پیل کیدو وروسته دملګرو ملتونو

وشوه او له (۴۰) زرونه زیات انسانان پکې له ژوند څخه محروم شول، دا په نړیوال تاریخ کې د انساني تباهی یو المناک او دردونکی داستان دی.

ددهمې نړیوالې جګړې په دوران کې چې هستوی وسلو کومه تباه کونکې نتیجه وښودله، په نړیواله سطحه یې یو دهشت او ویره راوپاروله او اکثره غیر اتومي هیوادونه وو چې دژوند تیریدل ورته د اتوم لرونکو هیوادونو په مقابل کې ګران ښکاره شو، هماغه وو چې یو لړ هیوادونو د ملګرو ملتو د امنیت شورې ته د دا ډول وسلو د نه جوړولو او بندولو وړاندیزونه وکړل. ددی قرار داد لاسلیک کولو ته لومړی دری هیوادونه امریکا، کاناډا، او برتانییا مجبور شول او د ۱۹۴۵م کال د نومبر په میاشت کې یې دا قرارداد لاسلیک کړ.

د ۱۹۴۵م کال د جولای میاشت وه چې هستوی تباه کونکې وسلې له ډیرو تجربو وروسته د انساني هلاکت لپاره میدان ته راووتې. په دی وخت کې ددوهم نړیوال جنگ د خوبښ درجه په کافی اندازه لوړه شوی وه چې هستوی وسله دجاپان په دوه ځایونو «هیروشیما» او «ناګاساکی» استعمال شوه او د جاپان په زرګونو خلک د اجل کومې ته وغورځیدل. د یو رپورټ له مخې د ۱۹۴۵ کال د اګست دمیاشتي په شپږمه نیټه د هیروشیما په ښار کې یوه درنه اتومي چاودنه وشوه چې تقریباً (۷۰۰۰۰) اویا زره نه تر یو لاک پوری انسانان پکې له منځه لاړل همدا رنگه د هیرو-شیما له چاودنې دری ورځې وروسته یعنی د اګست په (۹) نیټه د ناګاساکی په ښار کې یوه بله چاودنه

غړې هیوادونه په اتومي او غیر اتومي هیوادونو تقسیم شول او زیاتره هیوادونه د سوله ایزو مقاصدو لپاره د اتومي طاقت حامیان وو نو په دی اړوند په ۱۹۵۳ کال کی د امریکا جمهور رئیس «اینزن هاور» په ملګرو ملتو کی «اتوم د امن لپاره» یو تجویز وړاندی کړ چی اتومي قوت د فوځی مقاصدو پځای د سوله ایزو مقاصدو لپاره استعمال شي، دی تجویز ۱۹۵۷ کال کی د (I. A. E. A) (International Atomic Energy Agency)

د قیام لاره هواره کړه.

د اتومي وسلو په جوړولو کی پخوانی شوروی اتحاد او برتانیای تر ټولو سبقت لری چی په ۱۹۴۹ کال یی اتومي وسلی تیاری کړی بیا په ۱۹۵۳ کی شوروی او ۱۹۵۸ کی برتانیی هایدروجنی بمونه تیار کړل، په ۱۹۵۲ کال کی امریکا د اتومي قوت خاونده شوه، په ۱۹۶۰ کی فرانسې د اتوم او ۱۹۶۸ کی د هایدروجن بم تیار کړ، چین په ۱۹۶۴ کی د اتوم بم او په ۱۹۶۷ کی د هایدروجن بم د جوړولو صلاحیت حاصل کړ. په دی ډول د ۱۹۶۰ لسيزه کی اتومي وسلو د عالمي سیاست دور بدل کړ او په نړۍ کی د سوږ جنگ بنیاد کیښودل شو.

د اتومي وسلو ددی ډول جد وجهه سره غیر اتومي هیوادونه د یو لړ خطراتو سره مخ شول او په ۱۹۵۸ کی لومړنی هیواد ایرلیند و چی ملګرو ملتو ته یی د اتومي وسلو د خپریدلو د مخنیوی تجویز وړاندی کړ، په ۱۹۵۹ کی د ایرلیند لخوا تجویز شوی قراردادته د مګرو ملتو منظوری حاصله شوه او په دی کی هغو هیوادونو ته چی د اتومي وسلو د مخنیوی طرفدار وو؛ داسی ډاډگیرنه ورکړی شوه: هغه هیوادونه چی د اتومي وسلو د مخنیوی طرفداری نه کوی باید نورو هغو هیوادونو ته چی د اتومي وسلو د جوړولو اراده لری، ددی ډول سامان الاتو د راکړی ورکړی څخه دې ډډه وکړی.

په ۱۹۶۰ کی د ملګرو ملتو د عمومی اسمبلی له خوا د ایرلیند یو بل قرارداد ته هم منظوری ورکړی شوه. په دی قرارداد کی د اتومي وسلو د مخنیوی لپاره یوه لایحه ترتیب شوه او د اتومي وسلو په کتنی او کنترول باندی زور راوړل شو. په ۱۹۶۵ کی د ملګرو ملتو عمومی اسمبلی یو بل قرارداد هم پاس کړ، په دې قرارداد کی دا وویل شول چی د اتومي وسلو د خپریدلو د مخنیوی په باب باید د یوی بین المللی معاهدی لپاره مذاکرات وشي. په ۶۷-۱۹۶۶ کال کی امریکا او شوروی ددې

معاهدی د متن لپاره مذاکرات وکړل، دلته باید یادہ کړو چی د ۱۹۴۵ نه وروسته پنځه ممالک چی هغه د امریکا متحده ایالات، شوروی اتحاد، فرانسه، برتانیای او چین اتومي طاقتونه جوړ شوی وو خو شوروی او امریکا چی زیر ځواکونه گڼل کیدل ددی مسئلی اصلی عاملین وو او په ۱۹۶۷ کال د اگست دمیاشتی په ۲۴ نیټه یی د وسلو د تخفیف کمیټی ته د معاهدی د متن مختلفی مادی وړاندی کړی. همدا رنگه په ۱۹۶۸ کال د جنوری د میاشتی په ۱۸ نیټه دی دواړه هیوادونو ددی معاهدی هغه مادی چی دوی پری نظر ثانی کړی وه بیا دغی کمیټی ته ورکړی او د همدی کال د جنوی په ۲۲ نیټه د ملګرو ملتونو عمومی اسمبلی د ۹۵ رایو په غوڅ اکثریت سره ددی معاهدی مفرداتو ته منظوری ورکړه او یوازی څلورو هیوادونو ددی معاهدی مخالفت وکړ.

په ۱۹۶۸ د جولای د میاشتی په لومړۍ نیټه دا معاهده د لاسلیک کولو لپاره وړاندی شوه او په یوه ورځ کی امریکا، شوروی او برتانیای د ۶۲ هیوادونو په شمول دا معاهده لاسلیک کړه. په ۱۹۷۰ کی د مارچ په پنځمه امریکا ددی معاهدی توثیقی اسناد جمع کړل او له همغی ورځی نه (NPT) نافذ العمل شوه. اوس په

عمومي ډول ددې معاهدې د طرفدارو هيوادونو شمير ۱۷۲ ته رسيدلى دى كومو ته چې د اتومي وسلو د نه خپرېدلو دين المللى كوښښونو بنسټيز حيثيت حاصل دى.

د (NPT) د ۲۵ كلونو دپوره كيدلو نه وروسته ددې دميعاد د پراخولو لپاره د ۱۹۹۵ كال د اپريل د مياشتې له ۱۷ نېټې څخه د مې تر ۱۲ نېټې پورې په نيويارك كې يو كنفرانس جوړ شوى ؤ چې په دې معاهده كې غړى هيوادونه د توسيع لپاره فيصله وكړي. د امريكا متحده ايالات ددې معاهدې د غير مشروط او نا معلوم وخت لپاره د توسيع حامى ده خو اوس په دې معاهده كې په ځينو هغو ممالكو چې ددې معاهدي غړيتوب نلري او د اتومي وسلو د جوړېدو قصد لري، له ډيره وخته راهيسې پري د ملگرو ملتو ددې معاهدې د غړو هيوادونو او په خاص ډول د امريكا او ددې د انډيوالانو هيوادونو ډول ډول تهديدونه جاري دي. د امنيت شوري هغو هيوادونو ته چې غير اتومي دي اود اتومي طاقتونو لخوا ورته خطره او ويره متوجه ده لفظي ډاډ گيرنه وركوي خو اصل حقايق چې د پردې تر شادې څه بل شان دي.

مونږ اكثره وختونه دا بڼه په ډاگه ويلي دي او وايو چې د ملگرو ملتو سازمان د امريكا د متحده ايالاتو په

خصوصي اشارو څرخيزي او دا خصوصي اشاري يوازي او يوازي د اسلامي نړۍ د كمزوري كولو پخاطر تر سره كيږي. د بيلگې په ډول لوى طاقتونه او امريكا په جنوبي اسيا كې په پاكستان اقتصادي بنديزونه په دې خاطر لگوي چې دا هيواد د اتومي انرژۍ څښتن نه شي مگر ددې پر عكس هند، اسرائيل او جنوبي افريقا نه يوازي دا چې د اتومي وسلو په جوړولو بوخت دي بلكې د NPT خلاف كوي او ددې سره سره بيا هم د اقتصادي تهديدونو او بنديزونو څخه مستثنى گنل كيږي.

په منځني ختيځ كې اسرائيلو ته د اتومي طاقت د جوړېدلو عام وټام اجازت وركړى شوي دي. د ستلايت پذريعه د يو لاس ته راغلي معلومات له مخې اسرائيل نن وخت ددوه سوه اتومي بمونو لرونكى هيواد دى او په ظاهره د اتومي وسلو د جوړولو انكار كوي. د اسرائيل يو اتومي طاقت جوړېدل او د NPT په معاهده نه لاسليك مصر څو واري ملگرو ملتو ته د خپل رد عمل اظهار كړى مگر بيا هم اسرائيل د NPT په معاهده د لاسليك څخه انكار كوي او ملگري ملتونه او يا امريكا يې په مقابل كې هيڅ ډول عكس العمل نه ښكاره كوي. همدا رنگه سوريي (شام) هم څو واري دا احتجاج كړى او د اسرائيل اتومي قوت جوړېدل يې په منځني ختيځ كې امن او سولې ته خطر گڼلى

دى. خو ددې په څنگ كې ايران د روسيې څخه دوه اتومي پروسسنگ پلانټونه حاصلول غوښتل او د امريكا متحده ايالاتو پري په تريو تندي د خپل رد عمل اظهار وكړ او د امريكا لخوا روسيې ته خبرداري وركړل شوى كه چيري روسيه د ايران سره د اتومي پلانټ د وركولو معامله وكړي؛ د امريكا او روسيې اړيكي به متاثره تعبير شي.

د عراق د اتومي انرژۍ د تباه كولو واقعه هم ددا ډول مكارو اشارو يوه برخه ده چې د «صدام» غوندې كمونسټ په لاس يې تباه كړه. لنډه دا چې كه هيوادونه اتومي دي او كه غير اتومي، كه د NPT په معاهده كې ښكېل دي، كه آزاد. خو دا د نړۍ د سياسي بازار يو ساعت تيري دى او اصلى مقصد او هدف د اسلامي او غير اسلامي نړۍ تر منځ عقيدوى كشمكش دى. يهودي او نصراني طاقتونه كه د هغوى تر منځ هر څومره جغرافيايي كرښي رابښكل شوي دي خو ټول د عقيدې په لحاظ په يو منشور او يو مرام څرخيزي او غواړي چې اسلامي طاقت او مسلمان ملت په هره حربه او هر سياسي يا اقتصادي چال چې وي كمزورى او په تدريج سره يې له منځه يوسي او خپل طولاني با-دشاهت او راج ته لاره هواره كړي.

په مقصد د ښاغلي محمود مستیری او د اسلامي کانفرانس د تنظیم د مشر حامدالغابد په وسیله هلي ځلي رواني دی خو دا چې تر اوسه پوری ئی هیڅ مثبتې نتیجه نه ده راوتلی یوازینی علت ئی بیا هم د مشرانو خپل منځی بی اتفاقي او د اسلامي حکومت په وړاندی د عدم تعهد خبره مطرح او د دی زمینه ئی پردو ته برابره کړی ده چی زمونږ په سر نوشت لویي کوي.

تر کومه ځایه چي سیاسي بهیر څرگند کړه ټولو کورنیو او بهرنیو مصلحینو او منځگرو نه یواځي د جهاد د اهدافو په چوکاټ کي د مسئلې حل رامنځته نه کړ بلکهي افغان مسئله ئي لاپسي بحراني او کرکیچنه کړه او همدغه سیاسي کرکیچ اوس د دي سبب شوي دي چي د جهادي لیکو نه بهر د یو بل قوت په رامنځته کیدو کي په ملي او بین المللي سطحه هڅي شروع شوي دي چي بیا هم عامل او انگیزه ئي همدا مشران، همدا جنگونه او اختلافونه دي او بس.

اوس چي د اسلامي حکومت د جوړیدو په پړسه کي کوم خنډونه موجود دي او لا زیاتېږي، یواځني علت ئي بیا هم داخلي او خپل منځي اخو ډب دي چي د ټول هیواد سیاسي صورت حال ئي د خپل منځي اغیزني لاندې راوړي دي او داسي هڅي رواني دي چي د جهادي هویت د ختمولو لپاره ټول دښمنان سره لاسونه یو کړي او خپلي غیر اسلامي طرحي او منصوبي عملي کړي.

تر کومه ځایه چي د جماعت الدعوت موقف دي مونږ همیشه د جهاد د اهدافو سره سم د اسلامي حکومت په جوړیدلو ټینګار کړي او هر مسلمان افغان چي د دغسي حکومت په جوړولو کي لاس کولي شي د دي جماعت د همکاري نه به پوره برخورداره وي. په هر حال اوس هم وخت تیر نه دي او د دي فرصت لاشته دي چي ټول جهادي تنظیمونه د خپل جهادي نصب العین سره سم اختلافونه ختم کړي او په یو غږ او یو مصلحت د ټولو نه اول په خپل هیواد کي خارجي مداخلت بند کړي او بیا د ټولو ناخوالو په پای ته رسولو سره هغسي حکومت جوړ کړي د کوم د پاره چي د یونیم میلیون شهیدانو ویني توي شوي دي. زمونږ له نظره هر هغه د سولي طرحه د بري درشل ته رسیږي کومه چي د افغانستان د حدودو دننه رامنځته شي او په یوه اسلامي فضاء کي تنفیذ شي. مونږه د ټولو اسلام دوستو هیوادونو د سولي د هر اهتمام څخه متشکر یو مګر د دي ذکر ضروري ګڼو چي دوي باید اصلي حقایق او د افغانستان د مسلمان ملت واقعي دردونه درک کړي او داسي حالت رامنځته نه کړي چي حالات نور هم کرکیچن شي. د سولي په طرحو کي هغه افراد او تنظیمونه ورګډ کړي کوم چي د جهاد په اوږدو کي د مسلمان مجاهد ملت تر څنګه پاتي شوي او ټولي تودي سړي ئي ګډي تیري کړي وي، ځکه همدوي کولاي شي چي روان بحران حل کړي او د دي ملت سرنوشت وټاکي، که دلسي هلي ځلي وشي چي هغه د افغان مسلمان ملت د ارادو سره منافي وي نو کیدي شي چي د افغانانو په دردونو کي نوره هم اضافه وکړي، غیر اسلامي او غیر جهادي ګوندونه او افراد ولو که نن قوت هم لري د دي حق نلري چي د ملت د سرنوشت په جوړیدو کي ونډه واخلي.

جماعة الدعوة الي القرآن والسننه ټولو مسلمانو افغانانو ته په هر ځاي کي چي وي د دي حق ورکوي چي د دي هیواد په بیا ابادي کي هلي ځلي وکړي او د ملک د حالاتو په اصلاح کي کوشش وکړي، که بالعکس د سلطې او ټولواکي فکر او اراده ولري نو دا به حالات سم نه بلکه نور هم ضرري کړي او د جنگ بله جبهه به خلاصه کړي او ذمه واري به د دوي په غاړه وي.

(په تير پسي)

د اسلام

ستر فاتح

حضرت

عمر

فاروق

(رضي الله عنه)

بشير الله «ظفر»

حضرت عمر فاروق له اسلام څخه وروسته:

لکه څنگه چې مخکې وويل شول، د اسلام دى ستر فاتح په مېړانه او بهادري کې هېڅ ساري نه درلود ابن اسحاق پخپل سند سره د عمر رضي الله عنه څخه نقل کوي او وايي ما چې څنگه داسلام مقدس دين ته لېبيک ووايه او اسلام مې قبول کړ نو دابو- جهل کور ته لاړم، دروازه مې ورته ووهله ابو جهل راووت او زما سره يې ستړي مشي وکړل او ويې ويل چې عمره! څنگه راغلې؟ عمر رضي الله عنه وايي ما ورته وويل: زه ددى لپاره راغلم چې نا خبر کړم او هغه دا چې ما په الله تعالى او د هغه په رسول چې محمد صلى الله عليه وسلم دى ايمان راوړى دى. ددى خبرى سره ابو جهل دروازه بنده کړه او ويې ويل: ډير بد خبر دى راوړى دى!

حضرت عمر رضي الله عنه د اسلام د راولو څخه وروسته مسلمانانو ته جرئت او عزت ور په برخه شو او د حضرت عمر رضي الله عنه داسلام د راولو وجه وه چې د اسلام دين ډاگيز شو. مجاهد رحمه الله عليه د ابن عباس رضي الله عنه په حواله روايت کوي وايي چې ما د عمر رضي الله عنه څخه پوښتنه وکړه چې دڅه په وجه تاته «فاروق» لقب

در کړى شويدي؟ ابن عباس رضي الله عنه وايي چې عمر رضي الله عنه ماته د اسلام د راولو د مفصلي قيصي څخه وروسته وويل: ما رسول الله صلى الله عليه وسلم ته وويل: ايا زمونږ مرگ او ژوند په حقه نه دى؟ رسول الله صلى الله عليه وسلم و- فرمايل: ولى نه! زمونږ ژوند او مرگ دواړه د حق لپاره دى. عمر رضي الله عنه وايي چې ما ورته وويل: نو بيا د اسلام دين ولى پټ چلوو؟ ولى په ښکاره دا کار نه کوو؟ ابن عباس رضي الله عنه وايي چې عمر رضي الله عنه ماته وويل: بيا مونږ ټول صحابه (رضي الله عنهم) د رسول الله صلى الله عليه وسلم سره يو ځاى پداسې حالى کې راووتو چې هغه زما او د حمزه رضي الله عنه په منځ کې روان ؤ. قريشو چې کله دا منظر وليد نو ډير خفه او غمجن شول. ماته رسول الله صلى الله عليه وسلم دغه وخت کې د «الفاروق» لقب راکړ، ځکه چې د اسلام دين ښکاره شو او د حق او باطل تر منځ فرق راغي.

ابن مسعود رضي الله عنه وايي مونږ پر دى قادر نه وو چې په کعبه کې لمونځ وکړو خو کله چې عمر رضي الله عنه اسلام راوړ، مونږ په دې و- توانيدو او په کعبه کې مو په ښکاره لمونځ اداء کړ او هم د عزت څښتنان

شو. همدا رنگه ابن عباس رضي الله عنه وايی هغه لومړنی شخص چی د اسلام آواز یی په ډاگه کړ، حضرت عمر رضي الله عنه دی. د اسلام ددین دسر لوری او د په ډاگه کیدلو یوازینی سبب د عمر رضي الله عنه په اسلام مشرف کیدل او دده د بی ساری میړانۍ او بهادری شهرت و ځکه دوخت کفار ټول د عمر رضي الله عنه څخه ډیر ویریدل.

ددی نه وړاندې چې کومو اصحابو ته به دهجرت کولو امر وشو، هغوی به دهجرت لاره په پټه وهله او یوازینی شخص عمر رضي الله عنه و کله چی یی د هجرت کولو اراده وکړه نو خپله توره، لینده او غشی یی له ځان سره سمبال کړل او کعبی ته راغی او د بیت الله طواف یی پداسی حال کی وکړ چی قریش هم ناست وو، له طواف کولو وروسته دقریشو مجلس ته راغی او ورته یی وویل: ما د هجرت کولو اراده کړی ده، که په تاسو کی څوک غواړی چی خپله مور بوره کړی، بچی یتیمان کړی او ښځه کونډه کړی نو زما په وړاندی دی راشی او زما مخه دی ونیسی! له دی خبری سره په قریشو کی په یو کس کی هم دا جرئت پیدا نه شو چی دده مخه ونیسی او له هجرت کولو څخه یی منعه کړی. عمر رضي الله عنه ښه

په ښکاره مدینۍ ته هجرت وکړ. حضرت عمر رضي الله عنه د الله تعالی په نزد د ډیر فضیلت او لوړی مرتبی خاوند دی ځکه ورته الله تعالی په دنیا کی د جنت زیری ورکړی دی. **د عمر رضي الله عنه فضیلت او غوره والی د احادیثو له نظره:** د حضرت عمر رضي الله عنه فضیلت او غوره والی په نبوی احادیثو کی ډیر زیات لیدل کیږی.

بخاري او مسلم دواړه د حضرت ابو هريره رضي الله عنه څخه روایت کوی وایی: رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلی چی زه ویده وم او ما خوب ولید چی زه په جنت کی گرځم، په جنت کی می یوه ښځه پداسی حال کی چی د یوې ښکلې ښکلې په خوا کی اودس کوی ولیده، ما تری پوښتنه وکړه چی دا ښځه د چاده؟ هغی راته په ځواب کی وویل چی دا د عمر رضي الله عنه ده. رسول الله صلی الله علیه وسلم عمر رضي الله عنه ته وویل: چی ماته پدغه

وخت کی ستا غیرت را یاد شو او بیرته راستون شوم. عمر رضي الله عنه په ژړا شو او رسول الله صلی الله علیه وسلم ته یی وویل: زه به په تا باندی هم غیرت کوم!

بخاری او مسلم د ابن عمر رضي الله عنه څخه یو بل حدیث نقل کړی

دی وایی: رسول الله صلی الله علیه وسلم وایی چی ما خوب ولید او په خوب کی می شیدی وڅکلې او بیا می عمر رضي الله عنه ته دا شیدی ورکړی چی هغه هم دا شیدی و څکلې صحابه کرامو عرض وکړ یا رسول الله! ددی خوب تعبیر څه دی؟ رسول الله صلی الله علیه وسلم ددی خوب تعبیر ما علم (نپوهیږم) وویست.

د ابی سعید الخدری رضي الله عنه څخه روایت دی وایی چی ما د نبی کریم علیه السلام نه اوریدلی دی چی ما خوب ولید او خلک می په وړاندی راتلل. د چا کمیسونه تر سینو پوری وو او د چا ددی نه لاندی. په دی کی عمر رضي الله عنه هم راغی او دومره اوږد کمیس یی اغوستی و چی په ځان پسې یی رابښکه؟ صحابه کرامو پوښتنه وکړه! یا رسول الله! ددی خوب تعبیر څه دی؟

رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایل: ددی تعبیر دین دی (بخاری-مسلم).

د سعد بن ابی وقاص رضي الله عنه څخه روایت دی چی رسول الله صلی الله علیه وسلم عمر رضي الله عنه ته وفرمایل: ای عمر د خطاب ځویه! زما دی په هغه ذات قسم وی

حیا خاوند عثمان او په حلالو او حرامو باندې پوهه معاذ بن جبل دی. او همدا رنگه ابو یعلی د ابن عمر رضي الله عنه په روایت کی زیاتوی چی زما په امت کی فیصله کوونکی انسان علي رضي الله عنه دی. (احمد-ترمذي)

حضرت عمر رضي الله عنه د اسلافو له نظره:

ابو بکر صدیق رضي الله عنه فرمایي: دځمکی پر مخ د عمر رضي الله عنه نه زیات خوښ انسان ماته بل نشته. ابو بکر صدیق رضي الله عنه ته د وفات د مرض په وخت کی وویل شول: تا چی عمر رضي الله عنه په خلافت باندې موظف کړی وی، ته به د قیامت په ورځ الله تعالی ته څه ځواب ورکوی؟ ابوبکر صدیق رضي الله عنه وویل: چی ما په خلکو کی غوره شخص خلیفه کړی دی. همدا رنگه حذیفه رضي الله عنه وایي: زه داسی سړی پرته له عمر رضي الله عنه نه وینم چی هغه د الله تعالی په باره کی دچا نه وویریږی او د ملامت ویونکی په خوله ملامت شی او وویریږی یعنی واحد انسان عمر دی چی پرته له الله تعالی نه د بل چا ویره نه محسوسوی.

(ادامه لری)

سره مینه وکړه. بی له شکه الله تعالی په خلکو فخر کوی او خاص فخر په عمر رضي الله عنه باندې کوی، الله تعالی هېڅ یو داسي نبي نه دی لېږلی چی د هغه په امت کی یو محدث نه وی او که زما په امت کی محدث وی نو هغه به عمر (رضي الله عنه) وی. صحابه کرامو عرض وکړ: ای رسول الله! محدث څه ته وایی؟ رسول الله صلی الله علیه وسلم و فرمایل: محدث هغه چا ته ویل کیږی چی ملائک د هغه په ژبه باندې خبری کوی.

جابر بن عبدالله رضي الله عنه وایی چی عمر رضي الله عنه ابو بکر- صدیق رضي الله عنه ته وویل: له رسول الله صلی الله علیه وسلم نه وروسته ای غوره انسانه! ابوبکر- صدیق رضي الله عنه ورته وویل: تا چی کوم الفاظ ماته استعمال کړل نو ما د نبي کریم صلی الله علیه وسلم نه اوریدلی دی چی د غوره والی لمر نه دی ختلی مگر عمر رضي الله عنه دی. (ترمذي)

حضرت انس بن مالک رضي الله عنه وایی چی رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دی: زما په امت کی رحم کوونکی ابوبکر صدیق، دالله لپاره ډیر سخت عمر، درېښتینولی او

چی زما روح د هغه په لاس کی دی، شیطان ستا سره په یوه لاره نه مخامخ کیږي، شیطان لار پرېږدی او په بله ځی. (بخاری-مسلم)

ابن عمر رضي الله عنه وایی چی نبي صلی الله علیه وسلم و فرمایل: بی له شکه د عمر زړه او ژبه الله تعالی د حق لپاره گرځولی دی. (ترمذي)

أما المؤمنین حضرت عایشه رضي الله عنها وایی چی خوږ نبي صلی الله علیه وسلم و فرمایل: زه چی وینم او گورم د عمر رضي الله عنه له مخی نه شیطانان، پیریان او انسانان تېښتی. (ترمذي)

طبرانی د فضل ابن عباس رضي الله عنه نه دا حدیث نقلوی او وایی: نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمایلي دی چی زمانه وروسته حق د عمر رضي الله عنه سره دي.

طبراني په اوسط کی د ابو سعید الخدری رضي الله څخه حدیث نقلوي وایی چی نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمایلي: چا چی د عمر رضي الله عنه بغض او حسد وساته، په حقیقت کی دغه انسان زما سره بغض او حسد وکړ او چا چی د عمر سره مینه وکړه، په حقیقت کی یی زما

دستورلی خورز

(TONSLITIS)

لعل محمد «افسوس»

مړی هسي خو مختلفې ناروغيې لری خو د ستونې یا ټانسلونو التهاب په ټوله نړۍ کې یوه عامه ناروغي ده. دا ناروغي د یو ډول خاص میکروب په وجه منځته راځي او کله کله د وایرس له امله هم منځته راتلای شی. د مړۍ عامې ناروغيې اکثره په هغو ماشومانو کې ډیری لیدل کېږي چې په ښاری ماحول کې هستوگنه کوي او ښوونځیو ته په ښاری بسونو کې ډیر تگ راتگ کوي، ددی نه علاوه هغه ماشومان چې ایس کریم، چکلیټونه او چیونگ گم (جاولې) ډیری خوري په دی ناروغيې اخته کېږي.

لویان هم په دی ناروغيې اخته کېږي او په ځانگړې توگه هغه خلک چې تروه، ډیر یخ یا ډیر گرم، غوړ او مصالحه دار خوراگونه کوي د دی ناروغيې ښکار کېږي، ځکه په دی ډول خوراگونه کې یو ډول تیزابي مادي موجودي وی چې په حلق یا ستوني اثر کوي او د ستونې مدافعتي قوت کمزوری کوي. همدارنگه دا ناروغي د سیگرتو او الکولو په وجه هم منځته راځي او د چاپیریال الوډگي او ملوټه هوا یی نن سبا مهم عامل گڼل کېږي، په هغو اشخاصو کې چې په اقتصادي لحاظ کمزوری وی او په

ورځنۍ ژوند کې متوازن غذا نه ورسپړي او یا د جسماني کار په ځای ټوله ورځ ناسته کوي؛ ډیره لیدل کېږي. استادان، سندرغاړي او هغه څوک چې ډیر ویل کوي په دی ناروغيې د اخته کېدو زیات احتمال لري. کله کله ځینې نوري ناروغيې لکه ذیابیتیس یا شکره، شری، توره ټوڅلی او محرقه تبه چې دانسان مدافعتي قوت کمزوری کوي؛ هم ددی موجب جوړیدی شي. ټانسولونه عموماً د یو تندرست او صحت مند انسان په بدن کې

دمیکروبیونو او اجنبی اجسامو په خلاف دفاعی اجسام پیدا کوی او دا میکروبیونه او اجنبی اجسام نه پرېزدي چی د خولی او پزی له لاری د انسان داخل ته منتقل شي، مگر کله کله تانسولونه پخپله دمیکروبیونو ښکار شي. که چیري د تانسولونو ناروغي معمولی وگنل شی او په وخت یی تداوی او معالجه و نشي نهایت مهلك او خطرناک عواقب را منځته کولی شي.

اعراض او علایم:

۱- که دتانسولونو التهاب په لومړنیو مراحلو کی وی ناروغ دستونی خاربنت، نا ارامي، معمولی غوندي توخي او دسر دردی شکایت لری.

۲- د خوراک- څښاک په وخت کی ستونی درد کوی.

۳- که دناروغيه ډول وخیم وی، ناروغ تر (۱۰۱) فارن هایت درجی پوری تبه لری او نبض (puls) یی زیاتیږی.

۴- ناروغ د خوړلو اشتها، (لوږه) نه لری.

۵- ناروغ بی خوبی لری.

۶- دستونی او تالو غدی التهابی او دردمنی کیږی.

۷- د ناروغ اواز ټیټ او گڼی کیږی او په خبرو کولو کی مشکل محسوسوی.

۸- غوږونه خاربنت کوی او درد مندوی.

۹- که د ستونی هغه برخه چی دتنفسی جهاز سره متعلقه ده او التهابی شی علامات یی ډیر شدید وی او ناروغ په ډیر بدحالت کی لیدل کیږی. که په دی مرحله کی په وخت د ناروغ علاج ونه کړل شی انتان (Infection) حنجرى، تنفسی نالیو او بالاخره سږو ته رسېږی او په نتیجه کی د غونیا (Pneumonia) غوندي خطرناکی ناروغي سبب جوړیدی شي.

تشخیص

Diagnosis:

هغه اشخاص چی په دی ناروغيه اخته شي او دا ناروغي معمولی وگڼی او په وخت یی درست او پوره علاج ته پاملرنه نه کوی ددی ناروغي په پنځو کی گیرېږی. همدارنگه هغه اشخاص

چی د بندونو التهاب (Rumathesism) لری یعنی د

هډوکو بندونه یی خوږېږی هم د ستونی په خوږ ډیر اخته کیږی او په دغه ډول شخص کی مزمن

(Cronic) صورت اختیاری په دی دوران کی د ناروغ معاینه وکړی

او وگورئ چی د حلق وروستنی دیوال به سورېخن رنګ لری او پرسیدلی به معلومیږی، همدا رنگه لمفاوی غدی یو څه پرسیدلي او سورېخن رنګ راوړی.

که د ستونی هغه برخه چې د

تنفسی لاری سره متعلقه ده او ملتېبه وی، تانسولونه نری غوندي څلورچن او د سوزیدلیو داغونو په څیر رنګ لری.

که التهاب مزمن او دایمی وی هم د تانسولونو یا حلقوم رنګ سور، پرسیدلی او د رېری رنګ په څیر په

نظر راځي. په ځینو ناروغانو کی د حلق د لاندیني دیوالونو غدود غټیږی.

د ستونی دخوږ دا ناروغي یو لږ

اختلاطات لکه د سږو انتانی کیدل، د

گردی یا پختورگو التهاب، روماتیزم

او د زړه دداخلی برخي سوزش هم پیدا

کولی شي.

علاج Treatment:

ستونی مختلف ډول ناروغي لری، ددی د سمی پلټنی او تشخیص لپاره باید یو ماهر او تجربه کار معالج ته رجوع وشي چی په صحیح ډول معالجه او تداوی شي.

مونږ ددعوت مجلی د قدرمنو لوستونکو د معلومات لپاره یو لړ احتیاطي تدابیر او ورسره د معالجي پخاطر یو څو کلمی عرض کول غواړو.

که د ناروغۍ علامات معمولی وی ناروغ باید دغه (Antiseptic) درمل لکه (Stripsil Lozenges) یا (Dybenol) استعمال کړی. د (Listren) یا ددي بل متبادل میکروب وژونکی محلول باید په اوبو کی استعمال شي، دا ترکافي حده پورې ناروغ ته سکون ورکوی. همدا رنگه د سوډیم بای کاربونیټ په ترم محلول ستونی په ښه ډول صفا کیدی شي او ناروغ ته په کافی اندازه راحت ورکوی. په ترمو اوبو کی مالګه اچول او غږغږه کول هم د ناروغ لپاره

فایده مند دی. د درد او تبي په صورت کی ناروغ ته (Aspirin) یا (Paracetamol) ورکړئ ددی درملو تر څنگ ناروغ ته د (Antibiotics) درملو ورکولو ضرورت دی، د ښه تاثیر لپاره ناروغ ته (Pencillin) پیچکاری کړئ خو دا په هغه صورت کی چی ناروغ د پنسلینو سره حساسیت و نه لری، که ناروغ له پنسلین سره حساس وی ددی پر ځای (Erethromycin) ورکړئ. دا باید په یاد کی وساتل شي چی ناروغ ته د انتی بیوتیک درملو د ورکولو څخه مخکی کلچر او د حساسیت ټیسټ ډیر لازمي دی.

که ناروغي زیاته وی او ناروغ زیات تکلیف محسوسوی په مکمل آرام کی یی وساتئ، ناروغ ته باید نرم او زر هضمیدونکی خواړه ورکړی شي او که ناروغ ته قبض (Constipation) پیداشی باید مسهل درمل ورکړی شي. که د مری غدود ډیر التهابي (Inflammatory) وی او ناروغ ته په لاس وروږو درد محسوسیږي، گرم

ټکور ورکړئ، ددی سره پرسوب او درد کمیږي. که ناروغ د پوزی او حنجرې تکلیف ولری په ناروغ د گرمو اوبو پراس (بخار) تنفس کړئ. د ستونی خوږ که له نورو تنفسی ناروغيو څخه پیدا کیږي د یو ماهر معالج په مشوره یی تداوی وکړئ، تر څو د ستونی د خوږ مخه ونیول شي. همدا رنگه لکه څنگه چی مخکی وویل شول دا ناروغي د شخص د یو ډول عاداتو لکه د سیګرټو د څکلو، د الکولايدو استعمال، زیات کیناستل او د تروو او مصالحه دارو شیانو د خوراک په وجه منعخته راځي نو ناروغ باید ددغو ذکر شوو شیانو له خوړلو او څکلو څخه ډډه وکړي. هغه ناروغي چی د انسان مدافعتي قوت کمزوری کوی مثلاً کم خونی، بد هضمي، روماتیزم، شکره یا شوگر مخکی له مخکی معالجه شي. بدنی سپورت ته خاصه پاملرنه او د خولی او غاښونو پاک ساتل ضروری خبره ده.

د نبوي ملغلرو اميل

..د. الله.

ترجمه: څه چې الله وغواړي (کوي) او طاقت نشته مگر په الله .

فايده: حديث کي راځي، کوم انسان باندي چې الله تعالي د ښځي يا د مال او اولاد احسان وکړي او دادعا ووايي نو په هغي کي به هيڅ آفت دی نه وي، پرته له مرگ نه. ابن السني رقم ۳۵۷-الطبراني في الصغير (۱۲۲) سند ئي لږ کمزوري دي ليکن تائيد ئي د قرآن نه معلوميزي. سورة كهف ايت- (۳۹) د ماشومانو د مولو دعا:

«أعذكما بكلمات الله التامة من كل شيطان وهامة ومن كل عين لامة» ترجمه: پناه غواړم تاسو د واپرو لره په کلماتو د الله باندي چې پوره دي د هر شيطان نه او د هر ضرري حيوان نه او د هرې سترگې نه چې راجمع کوونکي ده شرله.

..د.

«لا اله الا الله الملك الحق المبين»
د نوي نعمت د لاس ته راوړلو په وخت کي دعا:
«الحمد لله الذي بنعمته تتم الصالحات»

ترجمه: صفتونه دي، هغه الله لره چې پوره کيږي د هغه په نعمت سره ښه حالتونه.

خاښه = رسول الله صلي الله عليه وسلم به چې کله يو څيز د خوشحاليډو وليد نو دا دعا به ئي وفرمائيله او کله به چې هغوي د څه خفگان څيز وليد نو داسي به ئي ويل: الحمد لله على كل حال- (ابن ماجه رقم ۳۸۰۳-الحاکم ۴۹۹/۱-ابن السني رقم ۳۷۷) السني رقم (۳۷۷).

دويمه دعا: «ماشاء الله لا قوة

د خلاص رزق دعا:

د دغه لاندینی دعا په لوستلو سره الله تعالي اويا تکليفونه لري کوي، چې په هغو کي تر ټولو کم تکليف فقر او لوږه ده.

«لا حول ولا قوة إلا بالله و لا ملجأ ولا منجأ من الله إلا إليه» (مشکوٰة باب ثواب التسبیح والتهلیل الخ فصل سوم و ترغیب وترهیب، ۲۸۷ ج ۲، باب الترغیب فی قول لاحول ولا قوة الا بالله).

ترجمه: له الله تعالی نه پرته د فايدې لاس ته راوړلو او له تاوان څخه د ځان ساتلو توان نلرم او د الله تعالی نه پرته د پناه او نجات ځاي نلرم .
د فقر او لوږې د لرې کولو لپاره دغه دعا د ورځي سل عمل ويل پکار

(بخاري ١/٤٧٧. مشکوة ١/١٣٤)
فايده: رسول الله صلي الله عليه وسلم به حسن او حسين رضي الله عنهم پدي دعا دمول.
د بيمار پوسيه په وخت كې دعا:

«لا بأس ظهور إن شاء الله»
(بخاري ٢/٨٤٥)

ترجمه: پروا نه شته. دا ناروغي پاكوونكي ده ستا گناهونو لره، انشاء الله.

دوهمه دعا: «استل الله العظيم رب العرش العظيم ان يشفيك».

ترجمه: زه د لوي الله نه غواړم چې مالك د لوني عرش دي چې تاله شفا دركړي.

فايده: رسول الله صلي الله عليه وسلم فرماني: نشته يو بنده مسلمان چې تپوس وكړي د يو بيمار چې اجل (نيټه) نلري نه ده حاضره شوي او دا دعا اوه مخله ووايي، مگر بيمار به الله تعالى خامخا روغوي. (ترمذي رقم ٢١٨٠- مشکوة ١/١٣٥- وسنده صحيح)

درېمه دعا: «اذهب البأس رب الناس واشف أنت الشافي لاشفاء الا شفاءك شفاء لا يغادر سقما»

ترجمه: ختمه كړه بيماري اي د خلكو ربه! او شفاء وركړه ده ته، ته شفا وركونكي ئي، نشته شفا مگر ستا شفا ده، داسي شفا وركړه چې بيماري پرې نژدي. (بخاري ٢/٨٤٧ مشكوة)

(١٣٤/١).

همدا رنگه سورة الفلق، سورة الناس اوسورة الفاتحه دا ټول په صحيح احاديثو كې راغلي دي چې د شفا د پاره ئي لوستي شي.

شپږمه دعا: «بسم الله اعوذ بعزة الله و قدرته من شر ما اجد وأحاذر».

(مسلم ٢/٢٢٣- المشكوة ١/١٣٤)

ترجمه: په نوم د الله تعالي پناه غواړم په عزت او قدرت د الله تعالي باندې، د شر د تكليف هغه نه چې زه ئي بيا منم او تري ډايرېزم.

فايده: حديث كې راځي چې د چا كوم ځاي دردكوي نو دري ځله دي «بسم الله، بسم الله، بسم الله وائي او اوه ځله دي اعوذ بعزة الله و قدرته من شر ما اجدو احاذر» ووايي او په هغه درمند ځاي دې لاس كيدي نو الله تعالي به ئي بڼه كړي!

كله چې هريض له خپل ژوند نه ناا سيده شي:

«اللهم اغفر لي وارحمني والحقني بالرفيق الاعلى»

ترجمه: اي الله! ماته بخښنه وكړه! او رحم را باندې وكړه! او د اوچتو ملكرو سره مي يو ځاي كړه!

فايده: دا د رسول الله صلي الله عليه وسلم د مرگ په وخت كې دعا وه. (بخاري ٢/٦٤١- مشکوة ١/٢١٢ مسلم).

دويمه دعا: «لا اله الا الله والله اكبر- لا اله الا الله وحده- لا اله الا الله

وحده لا شريك له- لا اله الا الله له الملك وله الحمد- لا اله الا الله ولا حول ولا قوة الا بالله».

فايده: رسول الله صلي الله عليه وسلم فرماني: چا چې دا دعا په بيماري كې ولوستله او بيا مړ شو نو د جهنم اور به دي ونه سوزوي.

(ترمذي رقم ٣٦٧٠- ابن ماجه ٣٧٩٤ حديث صحيح).

د باران دعا:

له حضرت بي بي عايشه (رضي الله عنه) نه روايت دي چې څلوي باران بند شو نو رسول الله صلي الله عليه وسلم له اصحابو سره عيدگاه ته سهار وختي ولاړ او دا دعا ئي ولوستله.

«الحمد لله رب العلمين الرحمن الرحيم ملك يوم الدين لا اله الا الله يفعل ما يريد اللهم أنت الله لا اله الا أنت أنت الغني ونحن الفقراء انزل علينا الغيث واجعل ما انزلت لنا قوة وبلاغاً الى حين».

ترجمه: ټول صفتونه الله لره دي چې د دواړو جهانونو مالك دي، ډير رحيم او مهربان دي، د جزا د ورځي څښتن دي، له الله نه پرته بل څوك د عبادت وړندي چې څه وغواړي كوي ئي، الله ته زمونږ خالق ئي او له تا څخه پرته بل څوك د عبادت وړ نشته دي، ته غني او مونږ محتاج يو، په مونږ باندې باران راو ورو او د رحمت باران زمونږ د قوت سبب وگرځوي.

(نوريبيا)

پرسشهای شما در پرتو قرآن و سنت

ب- امن و تحفظ خانم نیز مسئولیت شوهر میباشد، در صورت عدم حفاظت دین و عصمت ایشان میتواند که خواهان فسخ نکاح شود.

ج- زن بالای شوهر حق بشری و فطری (جنسی) دارد و ادا کردن ضرورت ذکر شده بالای شوهر واجب می باشد.

د- درباره زنیکه شوهراش مفقود شده باشد بعضی صحابه کرام مدت چهار سال تعیین نموده است.

حضرت عمر رضی الله عنه دراین باره می فرماید که زن ایام عدت را سپری نموده و به شخص دیگر برایش نکاح جواز دارد. (باب عدة التي تفقد زوجها)

۲- حدثني يحيى عن مالك عن يحيى بن سعيد عن سعيد بن المسيب ان عمر بن الخطاب قال:

اِذَا مَرَأَةٌ فَتَدَّتْ زَوْجَهَا فَلَمْ تَدْرِ اَيْنَ هُوَ فَانْظُرِي اَرْبَعَ سَنِينَ ثُمَّ تَعَدِّي اَرْبَعَةَ اشْهُرٍ وَعَشْرًا ثُمَّ تَحِلِّ- موطا امام مالك - ۴۳۲- كتاب الطلاق- ص ۲۳۲- نصب الراية للزيلعي- ص ۴۷۲ ج ۳- الدار قطنی كتاب النكاح باب امارة المفقود- ص ۴۲۱- ج ۲).

همچنین بعضی علمای کرام تنها مدت يك سال را تعیین نموده و میگویند که زن بعد از انتظار يك سال مراحل عدت را طی نماید و سپس می تواند به شخص دیگری ازدواج نماید.

طوریکه وجوهات فوق تماماً در چوکات این مسئله جمع بوده از روی این اصل زن شرعاً و قانوناً حق فسخ نکاح از شوهر مفقودالآثر اش دارد و بعد از سپری شدن روزه های عدت ه میل و خواهش خویش با یور و یا شخص دیگر ازدواج کرده میتواند. ناگفته نباید گذاشت که فسخ نکاح و عقد نکاح باید در حضور قاضی در محکمه صورت گیرد بهتر خواهد بود. زیرا که قاضی درباره شوهر مفقودالآثر ایشان فیصله تنسیخ نکاح صادر نماید.

(هذا ما عندنا والله أعلم بالصواب)

از ولایت کابل یکی از دوستان گرامی ما فریدالله به کارکنان مجله دعوت نامه فرستاده و بعد از سلامهای مسنونه و احوال پرسسی چنین پرسیده و می نویسد که:

يك شخص دختر خویش را تقریباً ۱۴ یا ۱۵ سال قبل به يك نفر به نکاح شرعی داده بود، که از شوهرش سه اولاد نیز متولد شده است.

تقریباً هفت سال میگزرد که نسبت خرابی دماغ شوهر اش از خانه مفقود گردیده و از طرف ورثه شخص مذکور هر چند که تپ و تلاش شد تا حال هیچ احوال مرده و یا زنده ایشان معلوم نه گردید. خانم و اولادهای شخص مذکور به شرایط بسیار دشوار زندگی به سر میبرد و با مشکلات گوناگون روبرو اند.

دراین صورت پدر شخص مفقود می خواهد که خانم پسر مفقود شده خویش را به پسر دوهمی خویش به نکاح شرعی نکاح نماید. حل این مسئله را درروشنی قرآن و سنت تشریح نمائید که آیا نکاح زن مذکور به یوریشان جایز است یا خیر؟

برادر گرامی فریدالله جان!

سلامهای مسنونه شما را به وجیه وعلیکم السلام و از احوال پرسسی شما يك جهان تشکرمی نمایم.

برادر گرامی! اداره مجله دعوت به سوال شما در روشنی قرآن و سنت چنین پاسخ می دهد:

درمدتیکه شرهر خانم موصوفه لادرك است و از زنده و یا مرده بودن آن نیز اثری نیست. به زن مذکوره شرعاً و قانوناً حق ازدواج و نکاح به یوریشان جواز دارد، به شرطیکه موافقه زن مذکوره باشد. در این مورد دلائل ذیل را مطالعه نماید:

الف- نفقه حل و عیال بالای شوهر واجب بوده، در صورت نه دادن نفقه زن میتواند که طلب فسخ نکاح شود.

ارشاد نبوی

بسم الله الرحمن الرحيم

«عن أبي هريرة رضي الله عنه قال : قال رسول الله صلى الله عليه وسلم «لا يغفل لإمرأة تؤمن بالله واليوم الآخر مسيرة يوم وليلة إلا مع ذي محرم عليها» (متفق عليه)

ترجمه: از ابو هريرة رضي الله روایت است که: رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمودند و روا نیست برای زنیکه به الله و روز آخرت ایمان داشته باشد اینکه به اندازه مسافت يك شبانه روز سفر نمائید مگر همراه کسیکه برایش محرم است.

د دعوت مجلې د اتم نشراتي کال د پيل په مناسبت

د انسان کردار او عمل د دوه ډوله نيت او ارادې زېږنده ده. که د انسان نيت او اراده نيکه او احسنه وي، نو رحمانی دې خو که د شرارت او فساد نه ډک وي نو د خودخواهۍ او شیطاني احساس مولود وي.

قلم د نيکۍ او فضيلت نه ډکې کارنامې په خوښۍ او افتخار سره د تاريخ غېږي ته سپاري، خو د شرارت او فساد نه ډکو واقعاتو له ثبت او ليکلو نه کرکه کوي. د قلم له زخمۍ سينې نه هغه وخت چيغې او فرياد راپورته کېږي چې د حقيقت له ليکلو نه لري پاتې شي.

په تيرو شپاړسو کالو کې مونږ د حوادثو او واقعاتو د ثبت دوه ډوله طريقې په خپلو سترگو وليدې، يو طرفته کمونست اشار او دهرې گمراهان، د شلم قرن ستمگران او د تاريخ يرغلگران وو چې خپل وحشت نې په عدالت، جنگ نې په سوله او انسان وژنه نې د انسان په خدمت توجيه کوله چې قلم هم د دغو رهنانو په لاس د تاريخ د ليکلو نه نفرت کاوه.

مونږ وليدل چې روسانو په څومره بې شرمۍ او سفاکۍ خپل وحشيانه يرغل ته په افغانستان کې د امنيت د ټينگښت او د افغانستان د خلکو سره د مرستې او معاونت نوم ورکاوه، څنگه نې خپل ظلم او بربريت انسان دوستي او د ښه گاونډيتوب د حقوقو اداء کول گڼل، څنگه نې کليو او ښارونو وړانولو او تخریبولو ته د خپلې همدردۍ او د افغانستان د عمران او آبادۍ او زمونږ هجرت او آوارگۍ ته نې زمونږ د فرار او فريب خوړلو نومونه ورکول. خو بل طرفته د حق پلويان ولاړ و چې د روسي بېداد او وحشت نه نې پرده اوچتوله او د ظالمانو او يرغلگرو انسانيت دښمنه اعمال نې رسوا کول.

ښاد دې وي هغه ليکوال چې د الله تعالی د لارې د شهيدانو د پاکې وينې رنگ نې په خپلو حماسه افرينو آثارو د نړۍ قضاوت ته وړاندې کړ!

ښاد دې وي هغه ليکوال چې د قلم په ژبه نې د افغان یتیم بچي سړي زگيروي د نړيوالو غوږونو ته ورسول! نيکمرغه دې وي هغه ليکوال چې د افغانستان د مسلمانانو د هجرت او غربت د کيږدېو حال نې د قلم په نوکه ترسيم کړ!

نيکمرغه دې وي هغه ليکوال چې د نيکۍ د جگړې داستان له بدې سره، رحمت نې له وحشت سره او عدل نې د ظلم سره وليکه او اوس هم لگيادی د جهاد او مجاهدينو د برياليتوبونو او د کفارو او د د هريانو د شکست او رسوائی رویداد ليکي او مجاهدين د برياليتوبونو او د اختلافاتو مخنيوی ته هڅوي.

د جهادي آثارو او نشراتو په لړ کې يو هم د «دعوت» مجله ده چې د يو ځلانده ستوري په حيث اته کاله وړاندې د خپل موسس شهيد شيخ جميل الرحمن (رحمه الله) په نوبت د مطبوعاتو په آسمان کې راښکاره شوه او ترننه نې د اسلام او جهاد د فضيلت او برترۍ او د کفر او شرک د بطلان لپاره د زياتې اندازې پورې خپل رسالت سرته

مونڊو مڙهي نه بڻجي ڇلور ڍاڙو مڙهيون منو، و
وي ڇلور ڍاڙو مڙهيون امامه و وين امامه وي،
زموڻ سره و ڇلور ڍاڙو نر منڇ هيڻج و نوبير تصور
موجو نه وي.

زموڻ سره به هڻه نفاون پيرا کيڙي جي گله و
ڇلورو ڍاڙو امامانو ڦوللا به يوه مسند کي رائي، و کوم
يوه ڦول جي ڦراه ڍو سنن نه تڙوي ڏ مونڊ به هغه
ڦراه ڍو سنن نه تڙوي ڦول اڇلو.

و شهير شيخ جميع الرحمن (رحمه الله) ڏ خليفو خغه

رسولی.

الله تعالی فرمائی: «إن أريد إلا الإصلاح ما استطعت و ما توفيقى إلا بالله عليه توكلت و إليه أنيب» (سورة هود-۸۸)

د دعوت مجلی یوازی هدف د مسلمان امت اصلاح او هغه لوی رسالت ترسره کول دی کوم چی د انبیاء کرامو، صحابه ؓ، تابعینو، تبع تابعینو او امامانو مونږ پوری رارسولی دی.

د اسلامی او مجتمع تحفظ د افتونو څخه د ساتلو لپاره ضروری ده چی یوه ډله د بلنی او دعوت دنده ترسره کړی. الله تعالی فرمائی: «ولتکن منکم أمة یدعون إلى الخیر و یأمرون بالمعروف و ینهون عن المنکر و أولیک هم المفلحون» (سورة آل عمران-۱۰۴)

دا مجله د یو داسی دعوتی او جهادی تنظیم نشراتی ارگان دی چی د حزب الشیطان یعنی کمونستی او دهری پرچمی او خلقی بانډونو او د کفر او شرک د نورو هواخواهانو نه علاوه د دوستی په جامه کی هم دښمنان او مخالفین لری.

د دعوت مجلی د خپل بنیادی هدف د حصول تر څنگ کوشش کړی دی چی د مخالفینو هغه بی بنیاده تورونه رد کړی کوم چی په غناد سلفی بلندیان تورن کړی او د مسلمانانو اذهان د دوی په وړاندی مغشوشول. دعوت مجلی کوشش کړی چی په دینی او شرعی مسائلو کی د لوستونکو پوښتنو ته د قرآن اوسنت او د نیکو اسلافو د اقوالو په رڼا کی ځواب ووائی او همدارنگه لوستونکی د انبیاء کرامو، صحابه ؓ او د دین د امامانو له سیرت او ژوند سره آشنا کړی.

د دی ترڅنگه «دعوت» مجلی د افغانستان مسلمان ملت د نړۍ د مسلمانانو د حالاتو څخه وخت په وخت او د نړیوال استکبار او طواغیتو هغه دسایس چی د اسلامی امت د انحراف او بربادی لپاره جوړ کړی افشا کړی او مسلمانانو ته ئی خپل بنیادی دښمن ورپه گوته کړی دی.

همدارنگه د کوم وخت راهیسی چی د افغانستان سیاسی قدرت مجاهدینو ته انتقال شوی د دعوت مجلی زیار ایستلی چی د چارو مسئولین خصوصاً جهادی مشرتابه خپلو خطاؤ ته متوجه کړی، د ذات البینی اختلافاتو د ختمولو لپاره ئی گټور وړاندیزونه کړی، د خیرخواهی او صلحی غوښتنی پیغامونه ئی نشر ته سپارلی. د دی لپاره چی د افغانانو عملی یووالی په لور مو یو قدم اخستلی وی د لومړی ځل لپاره «دعوت» مجلی د مختلفو تنظیمونو، د دولتی ادارو مسئولینو او نورو قومی مشرانو سره وخت په وخت مرکی کړی او لوستونکو ته ئی وړاندی کړی.

د «دعوت» د مجلی کارکوونکی د خپلی مجلی اتم کال په داسی شرائطو کی لمانځی چی هیڅ توقع ئی نه کیده او هیواد لاهماغسی د کمونستانو پلاس په بل شوی اور کی سوزی.

زمونږ شهید مشر به د تل لپاره جهادی مشرانو ته د دی ډول پښو د راتلو په باب پیش بینی کولی او ویل به ئی چی جهادی مشران دی خپل اختلافات د قرآن او سنت په رڼا کی حل و فصل کړی.

په هر صورت «دعوت» مجله زیار باسی چی په اوس او راتلونکی کی د قرآن اوسنت ترجمانی او په مسائلو او احکامو کی د صحابه ؓ او تابعینو او تبع تابعینو لاریون وکړی او آرزو لری چی د افغانستان د مسلمان ملت بی شمیره قربانیو د اسلامی حکومت په قیام کی منتج شی. د اسلامی تحریک د بچیانو تر منځ عملی وحدت را منځ ته شی او افغانستان لکه چی توقع کیده د اسلامی امت د مستضعفینو د امیدونو مرکز وگرځی.

په دی رابطه دعوت مجله خپل مسئولیت پیژندلی او د زیاتو محققونو لپاره د الله تعالی څخه توفیق غواړی دا هر څه هله کیدای شی چی لوستونکی هم په اخلاص سره مرستندوی شی.

(وماتوفیقی إلا بالله العزیز)

افغان مسئله ولې په جرگو مرکو نه حل کيږي؟

د سترگه وړ په قلم

ميکانيزم د جوړولو نه مخکې دې وړې شو، د اسلامي کنفرانس غايندگانو چې د صلحي د پاره کومې مندې تړنې وکړې ټولې اوږو يوې، په داخلي سطحه چې د تنظيمونو څو برابره څومره کميسونونه جوړ شول د ټولو نتيجه بيايزه راووتې، لنډه دا چې په جنگ کې بنکيلي ډلې هر يو امتيازات غواړي او يو هم د امتيازاتو د ورکولو والا نه دي ځکه مسئله کې کيچنه ده او لا هم د کرکچ په لور روانه ده.

په دې وروستيو وختو کې د مشرقي شورا يو ځلې بيا د خپلو پخوانيو صلحه ايزو تحركاتو په لړ کې د يوې سراسرې غونډې د

شوی او هلته په معاهدو باندې د عمل کولو د پاره په کلام الله لاسونه هم کيښودل شول، دغه ټولې وعدي ولې ماتې شوي؟

جنگونه ولې بند نه شول؟ او اختلافونه لا ولې په خپل حال باقي دي؟ ډيرې انگيزې او عوامل لري خو په دې ټولو کې عمده عامل ئې دادی چې زمونږ مشران يو بل ته غاړه نه ږدي، يو بل نه شی تحمل کولی يو د بل نه مخکې کيدل غواړي او شخصي منافع ئې په ملي منافعو مرجع شميرلي دي او په ټولو کې د کړسې او اقتدار مسئله مخکېنه گڼل شوې ده.

د ملگرو ملتو د صلحي پروگرام چې حساسې مرحلې ته ورسيد د

څه د پاسه درې کاله کيږي چې په ملي او بين المللي سطحه په افغانستان کې د اختلافونو د لړۍ کولو او د جنگونو د بندولو د پاره د جرگو مرکو له لارې هڅې او کوششونه روان دي خو بيا هم نه يوازي لا تر اوسه پورې د چا خبره د مشورې سر نه دي پيدا شوي بلکې د وخت په تيريدو سره اختلافات شديد کيږي او د مشرانو تر مينځ فاصله زياتيږي.

د پيښور د ابتدائې لوظنامې نه نيولې بيا د اقتدار د قبضه کولو پورې چې د کميت او کيفيت په لحاظ ورته تاريخي غونډې ويل کيدلې او بيا چې لادغه معاهدې په مکه معظمه کې نورې هم پخې

جوړولو د پاره مشرانو ته بلن
لیکونه ولېزل او داسی امیدواری
کیدله چی گنی څه ناڅه د جنگ
بندی د پاره به کردار ادا کړی
شی، خو ولیدل شو چی دی غوندی
ته هم د یوی خوانه دوهم او دریمه
درجه نمایندگان معرفی شول د بلی
خوا نه د پخوا په شان د نمایندگی
په سر سیاسی ملاحظات د دی
سبب شول چی غونډه بیخی جوړه نه
شی چی دا هم د افغانانو او
مجاهدینو د پاره د تشویش وړ خبره
ځکه ده چی ددی نه وروسته د
غوندی جوړیدل هم گران شوی دی
او د مشرانو مخامخ کیدل په یوی
معما بدل شوی دی.

دا ولی؟ دا ځکه چی زمونږ
مشرانو د څوارلس کلن جهاد
سپېڅلی اهداف هیر کړی دی او د
قدرت د نیولو او قدرت د ساتلو
غریزی ورباندی غلبه حاصله کړی
ده، د ملت په وړاندی د مسئولیت
احساس نشته او د وطن دوستی
خبره د منځه وتلی ده او په مادی
تقسیماتو د ملت ټول فعل او

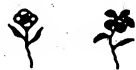
انفعالاتو تمرکز پیدا کړی دی.

په دی ورځو کی چی د جلال آباد
غونډه هم د ناکامی سره مخ شوه د
اسلامی کنفرانس غږ ته چا غوږ
کینېښود او ښاغلی محمود مستیری
ته د صلیحی د ټول میشن څخه د
کابل په خلکو باندی یوازی د پتکی
او درکی پاتی دی بی د دینه چی
ووايو افغان کشاله یو ځلی بیا د بی
سرپرستی او بن بست سره مخامخ
شوی ده د امیدواری بله مرجع په
اوسنی وخت کی وجود نلری، خو هغه
شی چی ښه ډیر دی او هر چرته دی
هغه جنگونه دی او په خپلو کی د
افغان وژنی او مسلمان وژنی
بوگونکی واقعات او واردات دی.

که د متخاصمو ډلو تر مینځ د
ځایونو په قبضه کولو او د لاسه
ورکولو باندی کوم کار کیدی نو په
تیرو دری کالو کی ډیرو جنگی ډلو
یو د بل څخه زیات ولایات،
اولسوالی او کلی وینول او بیرته ئی
د لاسه ورکړل د ملک جمهور ریس
او صدراعظم په خپلو کی ډیری
دغری سره وهلی، زیاته فزیکي او

انسانی خساره ئی ملت ته وړوله
خو بیا همغه درک څرک دی همغه
جنگونه او تباهی ده او د دنیا والو
په وړاندی ئی د افغانستان او
افغانانو تاریخی هویت ته سخت
نقصان ورساوه او د څوارلس کلن
سپېڅلی جهاد په اهدافو ئی پښی
کینېښودی.

اوس چی د افغان کشالی د
هواری د پاره کومه نسخه او کوم
امید پاتی دی هغه د یو ملی یووالی
نه پرته نور څه په پس منظر کی
نشته، خو د دی کار د پاره هم د یو
سالم لیدرشیپ ضرورت دی چی دا
هم د احتمالاتو خبره ده تر څو
ولیدل شی مشران څه کوی او د
خاموش اکثریت مسلمان ملت
عکس العمل به څه وی؟

د کابل ښار ورو ورو نوي ساه اخلي

په دې ښار کې د اجتماعي او اقتصادي فعاليتونو څرخونه په حرکت راغلي دي

په کابل کې د مجلې خبريال

څلورو مياشتو سره د مقاييسې وړنه دي.

که څه هم د کابل په جنوب او جنوب غرب او شرقي برخو کې اکثره شخصي او دولتي ودانۍ جنګونو خړولې دي خو د بياجوړولو پروسه په شدت سره پيل شوې ده او په شخصي او سرکاري چيټ د کابل د ښار د وړانو ويجاړو ترميم شروع دی، غيردولتي بهرنيو موسسو يو پر بل پسې د بيا جوړونې د پاره. د بيلابيلو وزارت خانو او موسساتو په سطحه مادي مرستې بيلې کړې دي او هرې موسسې په خپل وار سره د کابل په ښار کې د ضرتي بياجوړونې کارونو ته اوږه ورکړې ده.

همدارنگه د کابل په ښار کې د بهرنيو انجويانو د مرستو سره سره يو شمير بهرنيو هيوادونو هم په مختلفو برخو کې په جنګ کې د وړانو شوو تاسيساتو په بيا جوړولو کې په رسمي

سلسله اوس هم روانه ده.

په سياسي لحاظ دولت د يوې ورځې نه بلې ته پياوړې کيږي او د هيواد په سطحه په ټولو نظامي فعاليتونو کې نې په مخالفينو برلاسي حاصل کړې دي. د طالبانو سره نې د جنګ په عوض د صلحي لاره خپله کړې ده لکه چې تر اوسه پورې دواړو خواؤ د پنځه پنځو سو څخه زيات جنګي اسيران تبادله کړې دي او ټاکل شوې ده اوسنې غير رسمي خبرې د صلحي د منځګړو په ذريعه په رسمي مذاکراتو بدلې شي.

اوس اوس چې څومره سياسي ماحول بڼه کيږي ورسره جوخت د کابل ښاريانو ورځنۍ ژوند هم عياريزي او د کار روزگار او اقتصادي مشرو فعاليتونو زمينه ورته برابريږي اوس د کابل په ښار کې په ټولو سيمو او علائقو کې تګ راتګ د پخوا پشان عادي حالت ته راګرځيدلی او د تيرو

د کابل سمسور او لرغونې ښار چې د درې کلنو تپل شوو او ناجاييزو جنګونو په ماتم کې په سلو کې شپيته ويجاړ شوي دي او د لومړي ځل د پاره پکې د ۱۳۷۴ کال د حمل د لومړۍ نيټې څخه امن قايم شوي دي او دولت په دې بريالۍ شوي دي چې خپل مخالفين د کابل د ښار او شاوخوا نه لرې کړي د کابل ښار هم ورو ورو نوي ساه اخلي او ښاريان په اجتماعي او اقتصادي ډګر کې د بيلا بيلو فعاليتونو په لړ کې په خپلو پښو ودرېږي.

اوس د کابل د ښار په ټول قلمرو کې عادي ژوند ټينګ شوی دی، ترافيکي سالم جريان او ښاري ترانسپورتيشن د پخوا پشان فعال شويدي د جنګ اکثره مهاجرين چې د جنګ په دوران کې د سولې په ټينګيدو سره اوس بيرته خپلو خپلو کورونو ته تللي دي او د انتقال دغه

اندازه کې وعدې او لوظونه کړي دي او هغه پلمه اوس د منځه تللي ده چې بهرنيانو به ويل په کابل کې جنگ دي او مونږ نشو کولی په داسې نازک او خطرناک صورتحال کې ساختماني او عمراني کارونه سرته ورسوو.

هماغسې چې په کابل کې د بيا جوړولو پروسه روانه ده د اقتصادي تحرکاتو تر څنگ فرهنگي چاري هم ورو ورو سمباليزې دا وخت د کابل پوهنتون او لوړو تعليمي موسسو درسونه شروع شوي دي او د لوړو تحصلاتو وزارت د يوې منبع د وينا له مخې د پوهنتون د پنځلس زره محصلانو څخه اته زره محصلان او د يونيم زر استادانو څخه اوه سوه او شپيته کسان خپلو درسونو ته حاضر شوي دي. دارنگې د کابل د ښار د څوارلسو ولسواليو د جملې څخه د سروبي د ولسوالي څخه پرته نوري د- يارلس ولسوالۍ د اسلامي دولت په لاس کې دي په لکونو شاگردانو او زرهاو استادانو خپل درسونه پيل کړي دي او د درې کاله جنگي وقفې نه وروسته په پوره شوق او ذوق سره ښوونځيو او تعليمي مرکزونو ته ځي راځي.

که څه هم د جنگونو له امله دا وخت هرڅه تباه شوي دي د محصلانو د پاره ميزونه، چوکۍ، لابراتوارونه او صنفونه د تدريس په معيارونو برابر نه دي خو سره د دې هم تعليمي سلسله تانده ساتلې شوې ده او په دې لاره کې اکثره تعليمي موسسې په مرستو او چنډو سره چليزي.

د فرهنگي فعاليتونو په لړ کې شخصي او دولتي ورځپاڼې، جريدې او مجلې چاپيزې او په ځينو ځايونو کې د چاپ د زاړه سيستم په عوض کمپيوټري ماشينري ميدان ته راوتلې ده چې کيدې شي په راتلونکې نژدې وخت کې د مخابراتو او مواصلاتو اوسني مشکلات هم لري شي.

د مخابراتو د وزارت يوې سرچينې د مجلې خبريال ته ويلي دي چې د امريکې د يوې کمپنۍ سره د لاسليک شوي قرارداد مطابق ټاکل شوي ده د افغان امريکا د ستلايت تيلفون يو شرکت هم جوړ شي د دې شرکت په جوړېدو سره به په کابل برسیره هرات، مزارشريف، کندوز، قندهار او ننگرهار کې هم ستلايت تيلفونونه ولگول شي چې د نړيوالې مخابراتي ترڅنگ به د راډيو او تلويزيون له نړيوالو پروگرامونو څخه هم استفاده عامه شي.

اوس د راډيو افغانستان د سهارنيو او د شپې د خبرونو سره څنگ په څنگ د کابل ښاريانو د پاره د پخوا په شان د کابل راډيو بيا فعاله شوي ده او هره ورځ دوه ساعته خپروني لري د تلويزيون دستگاه ئې هم فعاله ده چې د جرنيترونو او بطريو په ذريعه ئې خپروني کتل کيږي.

د راډيو تلويزيون يو خبرځای په دې باره کې خبريال ته وويل: په داسې حال کې چې د کابل په ښار کې بربننا نشته دي خو بيا هم د جرنيترونو او بطريو په لگولو سره په سلو کې څلوېښت ښاريان د تلويزيون خپروني گوري. د يادوني وړه چې د کابل ښاريان

لا د برق د نشوالۍ له امله په تپه تپاره کې ژوند کوي او د څښلو د روغتيايي اوبو نه لا محرومه دي دا وخت ښاريان شکايت لري چې کابل ته د بربننا په تمديدولو او داوبو د ويجاړو شوو شبکو په جوړولو کې جدې اقدامات ولى نه کيږي؟ ښاريان وائي چې اکثره بهرنيو هيوادونو کابل ته د بربننا د بيا تمديد وعدې او لوظونه کړي دي خو لکه څنگه چې لازم دي هغسې په دې برخه کې سرکاري فعاليتونه پخ روان دي.

که چيرې کابل ښار ته بيا برق راشي نو نه يوازي دا چې د ښاريانو ورځنۍ ستونزې به لري شي بلکه د پلچرخي صنعتي سيمه به بيا په فعاليت پيل وکړي او په اوسني وخت کې به له دې درکه د روغتونونو مشکلات هم حل شي.

کابل ښاريان که د يوې خوا نه د سولې په فضا کې خوشحاله دي خو د بلې خوا نه دولتي مامورين او اجيران چې د تنخوا په ذريعه چليزي د اقتصادي بحران په دې وخت کې د سختو اقتصادي مشکلاتو سره مخ دي. يو دولتي مامور دې لړ کې خبريال ته وويل چې د يو مامور لوړ معاش د اتيا زره افغانيو څخه زيات ندي چې يوازي د يوې مياشتې د اوږو ځواب ويلي شي په داسې حال کې چې اکثره تنخوا والا کورونه هم نلري او د ژوند ضروريات ئې زېږت ډير دي خو قيمتي ورځ په ورځ زياتيږي او د افغاني پيسو د ارزښت د لوړېدو لپاره هيڅ تدابير وجود نلري.

ادع إلى سبيل ربك بالحنكة والمنطقة الحسنة وجادلهم بالتي هي أحسن الآية

دعوت

التوحيد والجهاد مجلد

معكم

العلماء والباحثين في الدعوة الإسلامية

دعوت مجلد (٨) مع هكيزه

إِنَّ أَرْبِيئَهُ إِلَّا لِأَصْحَابِهِ
مَا اسْتَطَعْتُمْ وَمَا تَوْفِيقِي
إِلَّا بِاللَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ
وَالْيَسَّرُ إِنِّي بِي (سُورَةُ هُود ٨٨)

الهی فرمان

بسم الله الرحمن الرحيم

قال الله تعالى : «ومن يقتل مؤمناً متعمداً فجزاؤه جهنم خالداً فيها وغضب الله عليه ولعنه وأعد له عذاباً عظيماً»

(سورة نساء- ۹۳)

ترجمه: هغه څوک چې یو مؤمن قصداً قتل کړی پس جزا دده جهنم دی، همیشه به وی په دې کې او غضب د الله تعالی به وی په دې باندې او لعنت په وی به دې باندې او تیار کړی ئې دی دده لره عذاب لوی.